

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

ပို့ကုန်၊ သွင်းကုန်နှင့်ပတ်သက်သည့်သတင်းလွှာ
သတင်းလွှာ (၁ / ၂၀၂၃)

ရက်စွဲ၊ ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၅ ရက်

အကြောင်းအရာ။ အီလက်ထရောနစ်နည်းလမ်းဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းလမ်းညွှန် (E-Commerce Guidelines) အား ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း

၁။ အီလက်ထရောနစ် နည်းလမ်းဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်း (E-Commerce) ဆက်စပ် ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို နားလည်သဘောပေါက်၍ မှန်ကန်စွာ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် စားသုံးသူကာကွယ်ရေး၊ မျှတသောကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးအလေ့အကျင့်ကောင်း များနှင့် လုံခြုံသော E-Commerce ဂေဟစနစ်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ရည်ရွယ်၍ အီလက်ထရောနစ် နည်းလမ်းဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းလမ်းညွှန် (E-Commerce Guidelines) ကို ထုတ်ပြန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂။ အီလက်ထရောနစ် နည်းလမ်းဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု ပြုလုပ်သူများအနေဖြင့် ပူးတွဲပါ အီလက်ထရောနစ် နည်းလမ်းဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းလမ်းညွှန် (E-Commerce Guidelines) ပါ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ အီလက်ထရောနစ် နည်းလမ်းဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းလမ်းညွှန် (E-Commerce Guidelines) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများနှင့်အညီ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ခေတ်နှင့်လျော်ညီစွာ ပြောင်းလဲခြင်း တို့အတွက် အခါအားလျော်စွာ ပြန်လည်သုံးသပ်၍ ပြင်ဆင်၊ ဖြည့်စွက်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပြီး ပြောင်းလဲမှုများကို အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ အသိပေး ထုတ်ပြန်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း အသိပေးကြေညာအပ်ပါသည်။

စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

The Republic of the Union of Myanmar

Ministry of Commerce

Bulletin (1 / 2023)

Date. 5 September 2023

Subject: Public Announcement of the E-Commerce Guidelines

1. The objectives of releasing the E-Commerce Guidelines are to protect consumers' rights, ensure the exercise of ethical business standards, and foster a secure E-Commerce ecosystem through an understanding of and adherence to the relevant laws and regulations governing the field of E-Commerce.
2. Those engage in E-Commerce shall adhere to the attached E-Commerce Guidelines in operating their business systematically.
3. The provisions of these E-Commerce Guidelines shall be periodically reviewed and changed in accordance with the prevailing legislation, and modifications if any will be released in due course.

Ministry of Commerce

စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

“အီလက်ထရောနစ်နည်းလမ်းဖြင့်
ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်း လမ်းညွှန်”

၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ

မာတိကာ

ဥယျောဇဉ်	
အပိုင်း (၁)	
နိဒါန်း.....	၁
အပိုင်း (၂)	
အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်များ.....	၂
အပိုင်း (၃)	
ရည်ရွယ်ချက်.....	၅
အပိုင်း(၄)	
ဥပဒေဆိုင်ရာအကျိုးသက်ရောက်မှုနယ်ပယ်	၆
အပိုင်း (၅)	
E-COMMERCE ဆိုင်ရာ လိုက်နာရမည့်အချက်များ	၇
အပိုင်း (၆)	
E-COMMERCE ဆိုင်ရာ အီလက်ထရောနစ် နည်းပညာဖြင့် ပြုလုပ်သည့် ပဋိညာဉ်များ.....	၉
အပိုင်း (၇)	
E-COMMERCE ဆိုင်ရာ စားသုံးသူကာကွယ်ရေး	၁၃
အပိုင်း (၈)	
အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်း.....	၂၇
အပိုင်း (၉)	
အွန်လိုင်းတွင် စားသုံးသူက အဆင့်သတ်မှတ်ပေးခြင်းနှင့် သုံးသပ်ချက်ပေးခြင်း	၃၀
အပိုင်း (၁၀)	
ငွေပေးချေမှုဆိုင်ရာ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ငွေပေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ.....	၃၃
အပိုင်း (၁၁)	
ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုနှင့် အချက်အလက်ကာကွယ်ခြင်း.....	၃၆
အပိုင်း (၁၂)	
မူပိုင်ခွင့်၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် E-COMMERCE လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ၏ တာဝန်ရှိမှု	၄၁
အပိုင်း (၁၃)	
ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေး.....	၄၇

အပိုင်း (၁၄)

အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်းနှင့် အနိမ့်ဆုံးတန်ဖိုး သတ်မှတ်ခြင်း..... ၄၉

အပိုင်း (၁၅)

နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် E-COMMERCE အရောင်းအဝယ်များ ပြုလုပ်ခြင်း..... ၅၀

အပိုင်း (၁၆)

အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း ၅၁

အပိုင်း (၁၇)

မြန်မာနိုင်ငံမှ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် သဘောတူညီချက်များပါ E-COMMERCE ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ၅၂

အပိုင်း (၁၈)

ပြင်ဆင်ခြင်း..... ၅၃

နောက်ဆက်တွဲများ

နောက်ဆက်တွဲ (က) - E-Commerce နှင့်ဆက်စပ်သည့် ဥပဒေများစာရင်း ၁-၁၈

နောက်ဆက်တွဲ (ခ) - လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့်လိုင်စင်ရယူရန် သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်သည့် နမူနာစာရင်း..... ၁-၂

နောက်ဆက်တွဲ (ဂ) - ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအပေါ် လွှမ်းမိုးသောဥပဒေများစာရင်း ၁-၂

နောက်ဆက်တွဲ (ဃ) - E-Commerce အရောင်းအဝယ်များ ပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် ပဋိညာဉ် နမူနာ ပုံစံများ ၁-၂

နောက်ဆက်တွဲ (င) - ပဋိညာဉ်ပြုရန် ပြင်ဆင်ဆဲကာလအဆင့်များ၏ နမူနာပုံစံ ၁-၂

ဥပဒေချုပ်

မြန်မာနိုင်ငံ၏ E-Commerce လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် E-Commerce လုပ်ငန်းရှင်များအတွက်သာမက စားသုံးသူများအတွက်ပါ အဆင်ပြေချောမွေ့စေပြီး ယုံကြည်စိတ်ချမှုရှိသည့် အခြေအနေကို ပံ့ပိုးဖန်တီးပေးနိုင်မည့် မူဝါဒများပေါ်ထွက်လာရန်မှာ အရေးကြီးပါသည်။ ယင်းသို့သော မူဝါဒများထွက်ပေါ်လာစေရေးအတွက် E-Commerce လုပ်ငန်းများအား ထိန်းကျောင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်ကျင့်သုံးရန် လိုအပ်လျက်ရှိသည်ကို သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။ ယင်းလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်အတွက် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် သင့်လျော်မည့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်ကျင့်သုံးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်အရ E-Commerce ကဏ္ဍအတွက် သီးခြားဥပဒေတစ်ခု ရေးဆွဲနိုင်ရန် ရင်းမြစ်များစွာ စိုက်ထုတ်ဆောင်ရွက်ရသည့်အပြင် E-Commerce ကဲ့သို့ ကျယ်ပြန့်သော ဘာသာရပ်အတွက် E-Commerce ဥပဒေတစ်ခုကို ပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးရန် အချိန်ယူ ဆောင်ရွက် ရကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအချို့တွင် E-Commerce ဥပဒေအတွက် ဥပဒေတစ်ရပ် သီးခြားပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးခြင်းမပြုမီ E-Commerce Guidelines ထုတ်ပြန်ကာ ထိန်းကျောင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ နည်းပညာကို အခြေပြုဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းသဘာဝအရ ပြောင်းလဲမှုလျင်မြန်စွာဖြင့် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လျက်ရှိသော E-Commerce လုပ်ငန်းများကို မြန်ဆန်စွာ လိုက်ပါထိန်းကျောင်းနိုင်ရန်အတွက် အီလက်ထရောနစ်နည်းလမ်းဖြင့် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ခြင်းလမ်းညွှန် (E-Commerce Guidelines) ကို ဦးစွာရေးဆွဲချမှတ်အကောင်အထည် ဖော်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အီလက်ထရောနစ်နည်းလမ်းဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းလမ်းညွှန်ကို အခြေအနေနှင့် အချိန်အခါပေါ်မူတည်၍ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေရန် ပုံသေမထားဘဲ သက်ဆိုင်ရာ အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများမှ စီမံခန့်ခွဲသည့်ဥပဒေနှင့်အညီ ပြင်ဆင် မွမ်းမံသွားမည့် Living Guidelines အဖြစ် လိုအပ်သလို အသုံးပြု ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါ သည်။

E-Commerce လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နေသူများအနေဖြင့် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ လိုက်နာကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စားသုံးသူများက E-Commerce အပေါ် ယုံကြည်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ပြီး အသိပညာပေးအဆင့်၊ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုအဆင့်၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုအဆင့် များကို ကျင့်သားရရှိလာမည်ဟု ယုံကြည်သည့်အပြင် ဤလမ်းညွှန်အား ထုတ်ပြန်ကျင့်သုံး ရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များကိုလည်း ပေါက်မြောက်အောင်မြင်မှုရှိနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါ သည်။

စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

အပိုင်း (၁)

နိဒါန်း

၁။ အီလက်ထရောနစ်နည်းလမ်းဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖွံ့ဖြိုးစ ပြုလာသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လမ်းကြောင်းတစ်ခုဖြစ်လာပြီး နိုင်ငံ၏ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုမှာ သမားရိုးကျပုံစံမှ ဒီဂျစ်တယ်ပုံစံသို့ မြန်ဆန်စွာ ပြောင်းလဲလျက်ရှိပါသည်။ E-Commerce ကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စားသုံးသူများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးကျေးဇူး များစွာရရှိစေနိုင်ပြီး ထိုမှ နိုင်ငံ၏ အလုံးစုံသောစီးပွားရေးကို အဘက်ဘက်မှ ဖြည့်ဆည်း ပံ့ပိုးပေးလျက်ရှိပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဈေးကွက်အသစ်များ တိုးတက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် E-Commerce က အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ပြီး စားသုံးသူများနှင့် ယခင်ကထက် ပိုမိုနက်ရှိုင်းကျယ်ပြန့်သော ဆက်ဆံရေးကိုလည်း ရရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ E-Commerce ကို အသုံးပြု၍ အရောင်းအဝယ်များပြုလုပ်ရာတွင် အကျိုးဝင်သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေများနှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် စားသုံးသူများက ဥပဒေကြောင်းအရ နားလည်သဘောပေါက်စေရန်နှင့် ၎င်းတို့ကို သိရှိနားလည်ထားခြင်းအားဖြင့် ကြိုတင်မှန်းဆ ဆောင်ရွက်နိုင်မှုကို မြှင့်တင်နိုင်ရန် အခြေခံမူအဖြစ် ခံယူထားရှိ၍ အီလက်ထရောနစ် နည်းလမ်းဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းလမ်းညွှန်ကို ပြုစုရေးသားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၃။ ဤလမ်းညွှန်၏ အခြေခံမူကို ထိရောက်အောင်မြင်စေရန် အောက်ဖော်ပြပါအချက်များကို မျှော်မှန်း၍ ပြုစုရေးသားခြင်း ဖြစ်ပါသည် -

- (က) E-Commerce လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အားပေးအထောက်အကူပြုရန်၊
- (ခ) စားသုံးသူများ၏ အခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ပေးခြင်းအားဖြင့် စားသုံးသူများ၏ ယုံကြည်မှုကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊
- (ဂ) ASEAN E-Commerce Agreement အပါအဝင် E-Commerce ဆိုင်ရာ သဘော တူညီချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေရန်၊

အပိုင်း (၂)

အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်များ

၄။ ဤလမ်းညွှန်တွင် အသုံးပြုထားသော အောက်ပါစကားရပ်များ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များမှာ ဖော်ပြပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

- (က) **“အီလက်ထရောနစ်နည်းလမ်းဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်း (Electronic Commerce or E-Commerce)”** ဆိုသည်မှာ အင်တာနက် သို့မဟုတ် အခြားသတင်းအချက်အလက်ကွန်ရက်များမှတစ်ဆင့် ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ရောင်းချခြင်းကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ဈေးကွက်အရောင်းမြှင့်တင်ခြင်း၊ ဈေးကွက်ရှာဖွေခြင်း၊ ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ အမှာတင်သွင်းခြင်းနှင့် ပို့ဆောင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များလည်း အကျုံးဝင်သည်။
- (ခ) **“E-Commerce Platform လုပ်ငန်းရှင်”** ဆိုသည်မှာ E-Commerce Platform တွင် ဝင်ရောက်ရောင်းချသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်နှစ်ဦး သို့မဟုတ် နှစ်ဦးထက် ပိုသည့်အရေအတွက်ကို E-Commerce နည်းလမ်းဖြင့် ရောင်းချနိုင်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သူကိုဆိုသည်။
- (ဂ) **“E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ”** ဆိုသည်မှာ E-Commerce နည်းလမ်းဖြင့် အသုံးပြုဆောင်ရွက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် ယင်းနည်းလမ်းဖြင့် အသုံးပြုဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းခြင်းခံရသူကို ဆိုသည်။ ဤစကားရပ်တွင် E-Commerce Platform လုပ်ငန်းရှင်များ၊ E-Commerce Platform တွင် ဝင်ရောက်ရောင်းချသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် လူမှုကွန်ရက်ပလက်ဖောင်း (Platform)¹ များမှတစ်ဆင့် ရောင်းချသူများလည်း အကျုံးဝင်သည်။
- (ဃ) **“ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်”** ဆိုသည်မှာ အီလက်ထရောနစ်နည်းလမ်းဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်အချက်အလက်များကိုဆိုသည်။

¹ Facebook ၊ WeChat ၊ PayPal၊ Alipay၊ Instagram နှင့် Twitter ကဲ့သို့သော အင်တာနက်အခြေခံ social media ဆိုဒ်များ (သို့မဟုတ်) ဝက်ဘ်ဆိုဒ်များကို အသုံးပြု၍ ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ရောင်းချခြင်း၊ ဈေးကွက်အရောင်းမြှင့်တင်ခြင်း၊ ဈေးကွက်ရှာဖွေခြင်း၊ ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ အမှာ တင်သွင်းခြင်းနှင့် ပို့ဆောင်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များ ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

- (င) **“အဆင့်ထိမ်ချန်သောဈေးနှုန်း (Drip Pricing)”** ဆိုသည်မှာ E-Commerce နည်းလမ်းဖြင့် ရောင်းချသည့်ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အမှန် ကျသင့်မည့်ဈေးနှုန်းကို လျော့၍ဖော်ပြထားပြီး ဝယ်ယူရန် အတည်ပြုပြီးနောက် ယင်းဈေးနှုန်းအပေါ် ထပ်တိုးအဖိုးအခများ ထပ်မံပေါင်းထည့်ခြင်းဖြင့် စားသုံးသူကို လှည့်စားသည့် ဈေးနှုန်းဖော်ပြချက်ကို ဆိုလိုသည်။
- (စ) **“အီလက်ထရောနစ်နည်းလမ်းဖြင့် ပေးပို့သော စီးပွားဖြစ် အချက်အလက်သတင်း များ (Commercial Electronic Message)”** - ဆိုသည်မှာ ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကိုရောင်းဝယ်ရန် ကမ်းလှမ်းသည့် အကြောင်းအရာပါ အချက် အလက်သတင်းတို့အမျိုးအစားများ၊ ဝက်ဘ်ဆိုဒ် သို့မဟုတ် အခြား Database ပေါ်ရှိ အကြောင်းအရာများ၊ ၎င်းတို့နှင့် ချိတ်ဆက်ထားသော Hyperlinks သို့မဟုတ် ဆက်သွယ်ရမည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ဆိုလိုသည်။ ယင်း စကားရပ်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ပေးပို့သော အချက်အလက်သတင်းများလည်း အကျုံးဝင်သည်-
 - (ခ) ထုတ်ကုန်ပစ္စည်း၊ ကုန်စည်၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ အိမ်ခြံမြေ၊ အကျိုးစီးပွား၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်စသည့် ကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်နှင့် ဆက်စပ်၍ ပေးပို့လာသည့် အချက်အလက်သတင်း၊
 - (ည) အခွင့်အလမ်းများ ပေးအပ်၍ အရောင်းမြှင့်တင်ရန် သို့မဟုတ် ကြော်ငြာရန် ပေးပို့သော အချက်အလက်သတင်း၊
- (ဆ) **“ငွေပေးချေမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူ (Payment Service Provider - PSP)”** ဆိုသည်မှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များက ဘဏ်စာရင်းအသုံးပြု၍ ပေးချေငွေကို လက်ခံရန် သို့မဟုတ် ဘဏ်စာရင်းအသုံးပြုခြင်းမပြုဘဲ အကြွေးဝယ်ခွင့်ကတ်၊ လက်ငင်းငွေ ပေးချေမှုကတ်၊ မိုဘိုင်းလ်ပိုက်ဆံအိတ် (Mobile Wallet) သို့မဟုတ် ဘဏ်ငွေလွှဲခြင်း (တိုက်ရိုက်ငွေသွင်းခြင်း) ကဲ့သို့သော အွန်လိုင်း ငွေပေးချေမှုများ ကို ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဝန်ဆောင်မှုပေးသော လုပ်ငန်းများ/ အဖွဲ့အစည်းများကို ဆိုလို သည်။ ဤစကားရပ်တွင် ငွေပေးချေမှု Platform များနှင့်ငွေပေးချေမှု Processors များ ပေါင်းစပ်ပါဝင်သည်။

- (ဇ) “ဒေတာထိန်းချုပ်သူ (Data Controller)” ဆိုသည်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စီမံကွပ်ကဲပိုင်ခွင့်ရှိသည့် တာဝန်ပေးအပ်ထားသောပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် ဥပဒေအရတာဝန်ပေးအပ်ထားသူ၊ အစိုးရအာဏာပိုင်၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့အစည်းများက သီးခြားဖြစ်စေ၊ ပူးပေါင်း၍ဖြစ်စေ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းများကို ဆိုလိုသည်။
- (ဈ) “စားသုံးသူ (Consumer)” ဆိုသည်မှာ E-Commerce နည်းလမ်းဖြင့် ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုကို ဝယ်ယူအသုံးပြုသူကိုဆိုသည်။

အပိုင်း (၃)

ရည်ရွယ်ချက်

၅။ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

- (က) E-Commerce ကို လွှမ်းခြုံသည့် ဆက်စပ်ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆက်စပ်နားလည်သဘောပေါက်၍ မှန်ကန်စွာ လိုက်ပါဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊
- (ခ) စားသုံးသူကာကွယ်ရေးနှင့် မျှတသော ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး အလေ့အကျင့်ကောင်းများနှင့် လုံခြုံသော E-Commerce ဂေဟစနစ်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာစေရေး ထိရောက်သော ဥပဒေအကျိုးသက်ရောက်မှုကို ပံ့ပိုးမှုရှိစေရန်။

အပိုင်း(၄)

ဥပဒေဆိုင်ရာအကျိုးသက်ရောက်မှုနယ်ပယ်

၆။ ဤလမ်းညွှန်သည် E-Commerce လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သူအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်မှု ရှိသည်။

၇။ အောက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်တွင် သက်ဆိုင်ရာ တည်ဆဲဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ ၎င်းတို့၏ ပဋိညာဉ်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အငြင်းပွားမှုများနှင့် ဥပဒေရေးရာကိစ္စရပ်များအပေါ် သက်ရောက်သည်-

- (က) ပဋိညာဉ်၌ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် သတ်မှတ်ချက်များ မပါဝင်သည့် ကိစ္စရပ်မျိုးတွင် စားသုံးသူ၏ လိပ်စာမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တည်ရှိခြင်း၊
- (ခ) ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်ချိန်တွင် သက်ဆိုင်ရာ တည်ဆဲဥပဒေများကို ကျင့်သုံးမည် ဖြစ်ကြောင်း နှစ်ဖက်သဘောတူညီထားခြင်း၊
- (ဂ) ပဋိညာဉ်၌ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် သတ်မှတ်ချက် မပါဝင်သည့်ကိစ္စရပ်မျိုးတွင် ပဋိညာဉ်ပါလုပ်ဆောင်ချက် (ဥပမာအားဖြင့် ဝန်ဆောင်မှု ရယူသည့် နေရာ) မှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တည်ရှိခြင်း၊
- (ဃ) လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် သတ်မှတ်ချက်မရှိခြင်းနှင့် နှစ်ဖက်စလုံးက သဘောတူညီမှုတစ်ခုခု ရယူထားခြင်းမရှိသေးသည့် ကိစ္စရပ်မျိုးတွင် ရောင်းချသူ၏ လုပ်ငန်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တည်ရှိခြင်း။

အပိုင်း (၅)

E-Commerce ဆိုင်ရာ လိုက်နာရမည့်အချက်များ

မှတ်ပုံတင်ခြင်း

၈။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနက စီမံခန့်ခွဲသည့်သတ်မှတ်ထားသောမှတ်ပုံတင်စနစ်တွင် မှတ်ပုံတင်ရမည်။

၉။ မှတ်ပုံတင်သည့်စနစ်နှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်သတ်မှတ်ချက်များကို ဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ပြန်သော အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

သက်ဆိုင်သည့်ဥပဒေများနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း

၁၀။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သက်ဆိုင်ရာ တည်ဆဲဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်ဆဲဥပဒေများအရ တားမြစ်ထားသော ကိစ္စရပ်များကိုလည်း သတိပြုလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ရည်ညွှန်းကိုးကားနိုင်ရန်အတွက် E-Commerce နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေများနှင့် နယ်ပယ်များကို **နောက်ဆက်တွဲ (က) ဖြင့်** ဖော်ပြထားသည်။

၁၁။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်လိုသူသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက် လုပ်ငန်းလိုင်စင်လျှောက်ထားခြင်း၊ လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် တရားဝင် အထောက်အထားလက်မှတ်၊ ထောက်ခံချက်ရယူခြင်းတို့အပါအဝင် စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။ ရည်ညွှန်းကိုးကားနိုင်ရန်အတွက် E-Commerce နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက် နမူနာစာရင်းကို **နောက်ဆက်တွဲ (ခ) ဖြင့်** ဖော်ပြထားသည်။

၁၂။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ကုန်စည်ရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် နှစ်မျိုးစလုံးကိုပြုလုပ်ရာတွင် သတ်မှတ်ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအပေါ် လွှမ်းခြုံသည့် ဥပဒေများ၊ ဆက်စပ်ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။ ရည်ညွှန်းကိုးကားနိုင်ရန်အတွက် ဥပဒေများစာရင်းကို **နောက်ဆက်တွဲ (ဂ) တွင်** ဖော်ပြထားသည်။

လုပ်ငန်းအကြောင်း အများသုဌာ သိရှိစေခြင်းနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

၁၃။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ၎င်းတို့ရောင်းချသည့် သို့မဟုတ် အသုံးပြုသည့် ဝက်ဘ်ဆိုဒ် သို့မဟုတ် လူမှုကွန်ရက်စာမျက်နှာပေါ်တွင် Link ဖြင့် ချိတ်ဆက်၍လည်းကောင်း၊ QR code ဖြင့်လည်းကောင်း အောက်ဖော်ပြပါ သတင်းအချက်အလက်များကို ကောင်းမွန်စွာ တွေ့မြင်ဖတ်ရှုနိုင်သည့် အနေအထားဖြင့် အများပြည်သူသို့ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ စဉ်ဆက်မပြတ် အသိပေးလွှင့်တင်ရမည် -

- (က) မှတ်ပုံတင်ထားသော လုပ်ငန်းအမည် သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူအမည်၊
- (ခ) E-Commerce မှတ်ပုံတင်ထားသည့် သတင်းအချက်အလက်များ၊ ကုမ္ပဏီ မှတ်ပုံတင်အပါအဝင် မှတ်ပုံတင်ထားသည့်နေရာ၊
- (ဂ) ဆက်သွယ်ရန်လိပ်စာ၊ အီးမေးလ်လိပ်စာ၊ ဖုန်းနံပါတ်၊
- (ဃ) စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ဆက်သွယ်ရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊
- (င) လုပ်ငန်းမှတ်ပုံတင် (သို့မဟုတ်) သက်ဆိုင်ရာလိုင်စင် အချက်အလက်များ (လိုအပ်ပါက)၊
- (စ) ပြည်တွင်းနှင့် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်အငြင်းပွားမှုများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေး ဝန်ဆောင်မှုများအပါအဝင် အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်း များနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ၊
- (ဆ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ (လိုအပ်ပါက)။

အပိုင်း (၆)

E-Commerce ဆိုင်ရာ အီလက်ထရောနစ် နည်းပညာဖြင့် ပြုလုပ်သည့် ပဋိညာဉ်များ

၁၄။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် အီလက်ထရောနစ်နည်းပညာဖြင့် ပဋိညာဉ် ပြုလုပ်ရာတွင် အီလက်ထရောနစ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးဥပဒေ၊ ပဋိညာဉ်အက်ဥပဒေ၊ အခြားတည်ဆဲဥပဒေများနှင့် ဤလမ်းညွှန်တို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၅။ အီလက်ထရောနစ်နည်းပညာဖြင့် ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်ရာတွင် E-Commerce လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများက အောက်ဖော်ပြပါသတ်မှတ်ချက်များကို အဆင့်အလိုက်သေချာစွာ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) အကြောင်းကြားစာ၏ ပြည့်စုံမှု၊
- (ခ) ရှင်းလင်းသေချာသော ဝယ်ယူလိုကြောင်း ကမ်းလှမ်းချက်နှင့် ရောင်းချလိုကြောင်း လက်ခံမှု၊
- (ဂ) တရားဥပဒေကြောင်းအရ အကျိုးဝင်မှု၊
- (ဃ) ပါဝင်သူများ၏ သဘောဆန္ဒ၊
- (င) မမျှတသော သတ်မှတ်ချက်များကို ရှောင်ရှားမှု၊

အကြောင်းကြားစာ၏ ပြည့်စုံမှု

၁၆။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် စားသုံးသူများနှင့် အီလက်ထရောနစ် နည်းပညာ အသုံးပြု၍ ပဋိညာဉ်မချုပ်ဆိုမီ ပဋိညာဉ်ပါ စည်းမျဉ်းများကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်း သို့မဟုတ် တရားဝင်လက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်မည့် အခွင့်အရေး အပြည့်အဝ ရရှိ နိုင်စေရေးအတွက် ပဋိညာဉ်ပါအချက်အလက်များကို ဝယ်ယူသူများထံသို့ ပြည့်စုံစွာ အသိပေး ရမည်။

၁၇။ အီလက်ထရောနစ်နည်းပညာအသုံးပြုပဋိညာဉ်ပြုလုပ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါပဋိညာဉ် ပုံစံနှစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးကို အသုံးပြုဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) **Click-Wrap သို့မဟုတ် Click-Through သို့မဟုတ် Web-Wrap ပဋိညာဉ်ပုံစံ** - စားသုံးသူများက စာမျက်နှာ၏အောက်သို့ဆွဲချ၍ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို

ဖတ်ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ ရောင်းဝယ်ခြင်းမပြီးဆုံးမီ စားသုံးသူများက စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများအပေါ် အတည်ပြုရန် “ကျွန်ုပ်သဘောတူညီပါသည်” သို့မဟုတ် “ကျွန်ုပ်လက်ခံပါသည်” သို့မဟုတ် အလားတူစာသားတစ်ခုပါ သင်္ကေတကိုနှိပ်၍ ဝယ်ယူမှု ပဋိညာဉ်ကို အတည်ပြုနိုင်သည်။

(ခ) **Browse-Wrap ပဋိညာဉ်ပုံစံ** - သုံးစွဲသူမှ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းကို သဘောတူညီကြောင်း သီးခြားဖော်ပြရန် မလိုသည့် ပဋိညာဉ်ပုံစံဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် Software သို့မဟုတ် Website တို့တွင်ပါရှိပြီး ၎င်း Software နှင့် Website များကို အသုံးပြုခြင်းက စားသုံးသူသည် ဝယ်ယူမှုပဋိညာဉ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အလိုအလျောက် သဘောတူညီပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြမည်ဖြစ်သည်။

(ဂ) လူမှုကွန်ရက် ပလက်ဖောင်း (Platform) များမှတစ်ဆင့် ရောင်းဝယ်ရာတွင် ရောင်းသူဝယ်သူအကြား တစ်နည်းနည်းဖြင့် ပဋိညာဉ်ပြုခြင်း (ဥပမာ - မက်ဆေ့ မှတစ်ဆင့် လက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်း)

၁၈။ အထက်ဖော်ပြပါပဋိညာဉ်ပုံစံများ၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များအရ ပါဝင်ရမည့်လုပ်ဆောင် ချက်များ ပါဝင်ခြင်းမရှိသည့် ဝက်ဘ်ဆိုဒ်စာမျက်နှာမှာ ပြည့်စုံခြင်း သို့မဟုတ် ရည်ရွယ်ချက် ပြီးမြောက်ခြင်း မရှိနိုင်ပါ။ E-Commerce အရောင်းအဝယ်များပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့် ပဋိညာဉ်ပုံစံနမူနာများကို **နောက်ဆက်တွဲ (ဃ) တွင်** ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

၁၉။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ဥပဒေများနှင့်အညီ လိုအပ်သော စည်းမျဉ်း များနှင့် သတ်မှတ်ချက်များကို ထည့်သွင်းရမည်ဖြစ်ပြီး ပဋိညာဉ်ကိုပြင်ဆင်နေဆဲကာလတွင် အသုံးပြုသူကို နားလည်လွယ်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ စားသုံးသူ၏အာရုံကို ဆွဲဆောင် နိုင်ရန် ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော စကားရပ်၊ ပုံရိပ်၊ ဗီဒီယိုဖိုင်၊ အသံဖိုင်များဖြင့် ဖော်ပြခြင်းမပြုရ။

ရှင်းလင်းသေချာသော ဝယ်ယူလိုကြောင်း ကမ်းလှမ်းချက်နှင့် ရောင်းချလိုကြောင်း လက်ခံမှု

၂၀။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ပဋိညာဉ်ပြုသူများအကြား ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်ရန် ကမ်းလှမ်းခြင်းနှင့် လက်ခံခြင်းနည်းလမ်းများကို အီလက်ထရောနစ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေး ဥပဒေ (၂၀၀၄) ပုဒ်မ ၂၁-၂၇ နှင့် ပဋိညာဉ်အက်ဥပဒေ ၁၈၇၂ (ပုဒ်မ ၁၀) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ အခြားတည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ပဋိညာဉ်ပြုရန် ပြင်ဆင်ဆဲ ကာလအဆင့်များနှင့် ပက်သက်၍ ပုံစံနမူနာကို **နောက်ဆက်တွဲ (င) တွင်** ကိုးကားနိုင်ပါသည်။

၂၁။ ရှင်းလင်းသေချာသော ဝယ်ယူလိုကြောင်း ကမ်းလှမ်းချက်နှင့် ရောင်းချလိုကြောင်း လက်ခံမှုတို့အတွက် E-Commerce လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်သူများနှင့် ဝယ်ယူလိုသူများက အောက်ဖော်ပြပါကိစ္စရပ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်-

- (က) ကမ်းလှမ်းချက်တစ်ခု ဆိုသည်မှာ တစ်စုံတစ်ဦးက တစ်စုံတစ်ရာကို လိုလိုလားလား လုပ်ဆောင်လိုကြောင်း သို့မဟုတ် လုပ်ဆောင်လိုခြင်းမရှိကြောင်း ၎င်း၏ သဘောဆန္ဒကို အခြားသက်ဆိုင်သူအား သိစေခြင်း၊ ပြသခြင်းတို့ဖြင့် အဆိုပြု တင်သွင်းခြင်းဖြစ်သည်။ (ပဋိညာဉ်အက်ဥပဒေ ၁၈၇၊ ပုဒ်မ ၂ (က))
- (ခ) ဝယ်ယူလိုသူက ဝယ်ယူလိုကြောင်း အီးမေးလ်၊ ဝက်ဘ်ဆိုဒ် သို့မဟုတ် မိုဘိုင်း အက်ပလီကေးရှင်း (Mobile App)တို့မှတစ်ဆင့် အွန်လိုင်းပဋိညာဉ် ပြုလုပ်နိုင်ရေး အတွက် ကမ်းလှမ်းနိုင်သည့်စနစ်ကို ထည့်သွင်းထားရမည်။
- (ဂ) ရောင်းသူက ပဋိညာဉ်ပြုရန် ရည်ရွယ်ထားကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားခြင်း မရှိလျှင် ဝယ်ယူရန်ဖိတ်ခေါ်ခြင်းသာဖြစ်ပြီး သာမန်အားဖြင့် စည်းမျဉ်းများကို သိရှိကြောင်း ပြသခြင်းသာဖြစ်သဖြင့် ပဋိညာဉ်ပြုခြင်းအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။
- (ဃ) အဝယ်ကမ်းလှမ်းမှုကို လက်ခံ/ငြင်းပယ်သူ (ရောင်းချသူ) က လက်ခံသိရှိပြီး လက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်း အကြောင်းပြန်ကြားမှုကို ကမ်းလှမ်းသူ (ဝယ်ယူလိုသူ) က လက်ခံရရှိလျှင် ကမ်းလှမ်းမှုဆောင်ရွက်ခြင်း ပြီးမြောက်မည် ဖြစ်သည်။
- (င) ပဋိညာဉ်အက်ဥပဒေ ၁၈၇၊ ပုဒ်မ ၅ တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အဝယ် ကမ်းလှမ်းမှုဆောင်ရွက်ခြင်းမပြီးဆုံးမီ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို ကမ်းလှမ်းသူ (ဝယ်ယူသူ) သည် ၎င်း၏ ကမ်းလှမ်းမှုကို ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းနိုင်သည်။
- (စ) အရောင်းအဝယ်ပဋိညာဉ်တစ်ခု အပြီးသတ်ချုပ်ဆိုခြင်းမပြုမီ ရောင်းချသူက ဝယ်ယူသူအား ယင်းပဋိညာဉ်ကို လက်ခံလိုခြင်း ရှိ/မရှိ အကြောင်းကြားရမည်။ အရောင်းအဝယ်ပဋိညာဉ်ကို လက်ခံသည့်အချိန်သည် ပဋိညာဉ်ကို လက်ခံကြောင်း အသိပေးသည့်အချိန်ဖြစ်သည်။

(ဆ) အဝယ်ကမ်းလှမ်းမှုကို လက်ခံခြင်းတွင် သတ်မှတ်ထားသော အီလက်ထရောနစ် နည်းလမ်းကို အသုံးပြု၍ အဝယ်ကမ်းလှမ်းသူနှင့်ရောင်းသူ သို့မဟုတ် ကမ်းလှမ်းမှုကို လက်ခံသူအကြား အပြန်အလှန်အသိအမှတ်ပြု ဆက်သွယ်ခြင်းများ ရှိရမည်။

ပါဝင်သူများ၏ သဘောဆန္ဒ

၂၂။ ပဋိညာဉ်အက်ဥပဒေ ၁၈၇၂ ၏ ပုဒ်မ ၁၃၊ ပုဒ်မ ၁၄ တို့နှင့်အညီ ပဋိညာဉ်ပြုသူများ၏ လွတ်လပ်သည့်သဘောဆန္ဒဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခွင့်ပြုရမည်။ လွတ်လပ်သည့်သဘောဆန္ဒ ဟု ဆိုရာတွင် တစ်စုံတစ်ယောက်၏ အကျပ်ကိုင်ခြင်း၊ မှားယွင်းစွာတင်ပြခြင်း၊ လွှမ်းမိုးမှု လွန်ကဲခြင်း သို့မဟုတ် လိမ်လည်လှည့်ဖြားခြင်း သို့မဟုတ် ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ်စေခြင်းတို့ မပါရှိဘဲ မိမိ၏ ဆန္ဒအတိုင်း လွတ်လပ်စွာ ပြုမူဆောင်ရွက်နိုင်မှုကိုဆိုသည်။

ပါဝင်သူများ၏ တရားဥပဒေကြောင်းအရ အကျုံးဝင်မှု

၂၃။ ပဋိညာဉ်ပြုသူများသည် ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်ရန် ဥပဒေအရ ပြည့်စုံမှုရှိရမည်။ ပဋိညာဉ် အက်ဥပဒေ ၁၈၇၂ ပုဒ်မ ၁၁ အရ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ အရွယ်ရောက်သူ၊ စိတ်ကျန်းမာမှု ရှိသူဖြစ်ရမည့်အပြင် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများအရ ပဋိညာဉ်ပြုရန် အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းမှု မရှိသူ ဖြစ်ရမည်။

မမျှတသောသတ်မှတ်ချက်များကိုရှောင်ရှားမှု

၂၄။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် တစ်ဖက်သတ် အသာစီးယူထားသော သို့မဟုတ် မျှတခြင်းမရှိသော စည်းမျဉ်းများနှင့် သတ်မှတ်ချက်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ပဋိညာဉ်ပြု ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ပုံစံများကို ရှောင်ရှားရမည်။

အပိုင်း (၇)

E-Commerce ဆိုင်ရာ စားသုံးသူကာကွယ်ရေး

၂၅။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် အွန်လိုင်း စားသုံးသူများကို အကာအကွယ် ပေးရေးအတွက် စားသုံးသူကာကွယ်ရေးနှင့်သက်ဆိုင်သော ဥပဒေများနှင့် ဤလမ်းညွှန်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

ထုတ်ဖော်အသိပေးချက်

၂၆။ စားသုံးသူများအနေနှင့် အချက်အလက်အခြေပြုဆုံးဖြတ်ချက်အား ပြုလုပ်နိုင်ရေးအတွက် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများသည် ရှင်းလင်းခြင်း၊ တိကျခြင်း၊ ခိုင်မြဲခြင်း၊ ရိုးရှင်းခြင်း၊ လွယ်ကူစွာ ရှာဖွေနိုင်ခြင်း၊ သိသာမြင်သာခြင်းဝိသေသများနှင့် ပြည့်စုံလုံလောက်သော သတင်း အချက်အလက်များကို ပေးရမည်။ ထိုသို့ပေးရာတွင် နားလည်လွယ်စေသည့် မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မြန်မာဘာသာနှင့် အခြားဘာသာတစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပို၍ တွဲလျက်ဖြစ်စေ ရေးသားဖော်ပြရမည်။ ထိုသို့ဖော်ပြရာတွင် စားသုံးသူများ အသုံးပြုရလွယ်ကူစေမည့် နည်းပညာကို စာသားနှင့်တကွ ပုံများ၊ အသံများနှင့် ဗီဒီယိုများကို သင့်လျော်သလို အသုံးပြုနိုင်သည်။

၂၇။ ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို ဖော်ပြရာတွင် စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေနှင့် ဆက်စပ်ဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစားတစ်ခုချင်းအလိုက် သိသာထင်ရှားစွာ ဖော်ပြရမည်။

၂၈။ အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို ဖော်ပြရာတွင် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ဆက်နွယ်သည့် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက် အပြည့်အစုံကို စားသုံးသူသို့ အသိပေးရမည်။ အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်နိုင်ရေး အချက်အလက် အခြေပြု ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို ချမှတ်နိုင်ရန် စားသုံးသူအား လုံလောက်သည့်အချိန် သတ်မှတ်ပေး ရမည်။ အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ခြင်းအဆင့်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအား အလွယ်တကူရရှိနိုင်စေရန် ပြုလုပ်ပေးရမည်။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် တစ်ဖက်ဖော်ပြပါအချက်အလက်များကို သက်ဆိုင်သည့်အခြေအနေအလိုက် ရှင်းလင်းပြည့်စုံစွာ ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်-

- (က) ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု၏ ထပ်မံပေးချေရမည့်အဖိုးအခများ ကုန်ပစ္စည်းပေးပို့မှု၊ အာမခံချက်အရ ပြင်ဆင်လဲလှယ်ရန်အတွက် ကုန်ပစ္စည်းများ အပြန်အလှန်ပေးပို့မှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် သယ်ယူပို့ဆောင်ခများ၊ ဈေးနှုန်းအချက်အလက်နှင့် ပေးဆောင်ရမည့် အခွန်အခများကို အသိပေးရန်၊
- (ခ) ဝယ်ယူလိုကြောင်း ကမ်းလှမ်းမှု၏ သက်တမ်း၊ ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ခြင်းဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များကို အသေးစိတ်ဖော်ပြရန်၊
- (ဂ) ငွေပေးချေမှုပဋိညာဉ်သက်တမ်း ၊ အလိုအလျောက်တစ်ကျော့ပြန် ဝယ်ယူမှုများ (Automatic Repeat Purchases) နှင့် ပုံမှန်သက်တမ်းတိုးခြင်း (Subscription Renewal) ကဲ့သို့သော ထပ်ခါထပ်ခါပေးရသည့် အဖိုးအခများအပါအဝင် ငွေပေးချေမှု နည်းလမ်းများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် စည်းမျဉ်း၊ သတ်မှတ်ချက်၊ နည်းလမ်းများနှင့် ထိုအလိုအလျောက် အစီအစဉ်များမှ ရပ်စဲနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ရိုးရှင်း လွယ်ကူစွာ ချမှတ်၍ စားသုံးသူအား အသိပေးဖော်ပြရန်၊
- (ဃ) ထို့နောက် အရောင်းအဝယ် ဆောင်ရွက်ရန် အတည်ပြုသည့်ကာလတွင် အပိုဒ်ခွဲ (ဂ) ပါ ဖော်ပြချက်များကို စားသုံးသူအား ရှင်းလင်းစွာ ထပ်မံအသိပေးရန်၊
- (င) ချောစာ၊ ချောထုပ်၊ ကုန်ပစ္စည်းများကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ပို့ပေးခြင်းဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များကို ဖော်ပြရန်၊
- (စ) အရောင်းအဝယ် ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ အရောင်းအဝယ် ပြီးဆုံးခြင်း သို့မဟုတ် အရောင်းအဝယ် ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ နှစ်ဘက်အကြား ပဋိညာဉ်သဘောတူညီမှု ရရှိပြီးနောက် သတ်မှတ်ကာလနှင့် အခြေအနေအတွင်း စားသုံးသူက အဆိုပါပဋိညာဉ်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းမှုအပေါ် ဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်းခြင်း (Cooling-Off Period)၊ ရောင်းချပြီးနောက် ပေးအပ်နိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှု (After-Sales Service)၊ ပြန်ပို့ခြင်း၊ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ပေးခြင်း၊ ပြန်လည်လဲလှယ်ခြင်း၊ ငွေပြန်အမ်းခြင်း တို့နှင့်ပတ်သက်သည့် အသေးစိတ် အချက်အလက်များနှင့် အာမခံပေးနိုင်မှု အခြေအနေများကိုဖော်ပြရန်၊

(ဆ) နစ်နာဆုံးရှုံးမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖြေရှင်းခြင်းနှင့် အလျော်အစားပေးခြင်းဆိုင်ရာ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် သက်ဆိုင်သည့်အချက်အလက်များကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြရန်၊

(ဇ) မဖြစ်မနေလိုက်နာရမည့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးဆိုင်ရာ သတိပေးချက်များ ကိုဖော်ပြရန်။

၂၉။ အတည်ပြုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စားသုံးသူက ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ဝယ်ယူ ရာတွင် အသုံးပြုသည့် Platform သို့မဟုတ် E-Commerce ပြုလုပ်ရန် သုံးသည့်ပစ္စည်းကိရိယာ (Device) နှင့် အဆင်ပြေနိုင်မည့်ပုံစံဖြင့် ပြည့်စုံတိကျသော ရောင်းဝယ်မှု မှတ်တမ်းကို ထိန်းသိမ်း ထားနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၃၀။ ရောင်းဝယ်မှုမပြီးဆုံးမီ ဝယ်ယူသုံးစွဲသော ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများကို သေချာစွာစစ်ဆေးနိုင်ရန်၊ မှားယွင်းမှုများကို စစ်ဆေးပြင်ဆင်နိုင်ရန်၊ မှာယူမှုကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်နိုင်ရန်နှင့် ဝယ်ယူမှုအတွက် သဘောဆန္ဒကို အချိန်ယူစဉ်းစား၍ အကြောင်းပြန်ကြား နိုင်ရန်အတွက် စားသုံးသူကို ဦးစွာအခွင့်အရေးပေးရမည်။

၃၁။ စားသုံးသူများက အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ခြင်း မပြီးမြောက်မီ အရောင်းအဝယ်ကို ပယ်ဖျက်ခြင်း ပြုနိုင်သည့်အစီအစဉ်ကို ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

လိမ်လည်ခြင်း နှင့်အထင်အမြင်လွဲမှားအောင်တင်ပြခြင်း

၃၂။ လိမ်လည်ခြင်းနှင့်အထင်အမြင်လွဲမှားခြင်းတို့မှ ကာကွယ်နိုင်ရေးအတွက် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် အောက်ဖော်ပြပါလုပ်ရပ်များကို ပြုမူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရမည်-

(က) စားသုံးသူများ၏ သဘောဆန္ဒ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရရှိဖြစ်ပေါ်စေရေး လှည့်စားသည့် သို့မဟုတ် အထင်မြင်မှားစေသည့် သို့မဟုတ် မမှန်ကန်သည့် သို့မဟုတ် မမျှတသည့်လုပ်ရပ်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ခ) ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု၏ အမည်၊ စကားလုံးများ၊ ရုပ်ပုံများ၊ အသံ နှင့် သို့မဟုတ် ဗီဒီယိုများနှင့်ပတ်သက်၍ ကွယ်ဝှက်ထားသည့် သတိပြုရန် သို့မဟုတ် နားလည်ရန်ခက်ခဲသည့် မသက်ဆိုင်ကြောင်းရှင်းလင်းချက် (Disclaimer) များကို အသုံးပြုခြင်းကဲ့သို့သော နည်းလမ်းများမှတစ်ဆင့် စားသုံးသူအား အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူမှု သို့မဟုတ် နားလည်မှုလွဲမှားစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဂ) အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စားသုံးသူ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် သက်ရောက်နိုင်ဖွယ်ရှိသည့် စည်းမျဉ်း၊ သတ်မှတ်ချက်များကို ဖုံးကွယ်ထားခြင်း သို့မဟုတ် မှားယွင်းစွာတင်ပြခြင်း၊

(ဃ) မဖြစ်မနေပေးဆောင်ရမည့် ထပ်တိုးအဖိုးအခများကို ထပ်မံပေါင်းထည့် တောင်းခံ သည့် အဆင့်ထိမ်ချန်သောဈေးနှုန်း (Drip Pricing) ၊ အစစ်အမှန် မဟုတ်သော ရည်ညွှန်းဈေးနှုန်း (False Reference Price) ၊ အသင့် တော်ဆုံးဈေးနှုန်း ဖြစ်ကြောင်း မမှန်မကန်ပြောဆိုချက် (Best Price Claim) နှင့် အမှန်တကယ် မဟုတ်သည့်လျှော့ဈေးများ (Non-Existent Discounts) ကဲ့သို့ လှည့်စားသော လုပ်ဆောင်မှုများအပါအဝင် ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု၏ စုစုပေါင်း ကုန်ကျစရိတ်ထက် ကျော်လွန်သော ဈေးနှုန်းများကို မှားယွင်းစွာ တင်ပြခြင်း။

၃၃။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ၎င်းတို့လုပ်ဆောင်သည့် E-Commerce ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအလိုက် လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ သို့မဟုတ် အစီအစဉ်များ (Industry Self-regulatory Codes or Programme)၊ ကိုယ်ရေးအချက်အလက်ဆိုင်ရာ အသိပေးချက်များ (Privacy Notice) သို့မဟုတ် စားသုံးသူများနှင့် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့်ဆက်နွှယ်သော အခြားမည်သည့်မူဝါဒများ သို့မဟုတ် အလေ့အကျင့် များကိုမဆို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

ချောစာ၊ ချောထုပ်၊ ကုန်ပစ္စည်းများကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ပို့ပေးခြင်း

၃၄။ ပစ္စည်းပေးပို့ချိန်ပြောင်းလဲမှုများအတွက် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူက စားသုံးသူသို့ တိုက်ရိုက်ကြိုတင်အသိပေးခြင်း သို့မဟုတ် ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူမှတစ်ဆင့် အသိပေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာချိန်သည် ကြိုတင်တွက်ဆထားသည့် ခန့်မှန်းအပိုင်းအခြားထက် ကျော်လွန်နေပါက E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ က ပြောင်းလဲချိန်အား စားသုံးသူကို ကြိုတင်အသိပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ပေးပို့မည့် အစီအစဉ်ကို စားသုံးသူက ပြန်လည်ပြင်ဆင်စေခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်းတို့အတွက် ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့် တို့ကို ပေးရမည်။

၃၅။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူက ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူကို ကုန်ပစ္စည်းကိုင်တွယ်မှုဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက် (Delivery Instruction for Product Handling)

ပေးရမည်။ ထိုသို့ညွှန်ကြားချက်ပေးရာတွင် ကုန်စည်ပေးပို့စဉ်ကာလအတွင်း ပျောက်ဆုံးခြင်း သို့မဟုတ် ပျက်စီးခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်ပါက ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရမည့်နည်းလမ်းကို E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူနှင့် ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူတို့အကြား သဘောတူညီချက် ကြိုတင်ရယူထားရမည်။ ၎င်းသဘောတူညီချက်များတွင် ငွေပေးချေခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ၊ ကုန်စည်ပို့ဆောင်စဉ် ကုန်စည်ပျက်စီး ပျောက်ဆုံးနိုင်သည့်ကိစ္စရပ်များ၊ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာ နိုင်သည့်ကိစ္စရပ်များအပေါ် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းများကို ကြိုတင်ထည့်သွင်း ထားရမည်။

၃၆။ ကုန်စည်ပေးပို့မည်ဟု သဘောတူထားသည့်ရက်စွဲထက် **ရက်ပေါင်း (၁၅)ရက်နှင့် အထက်** ကျော်လွန်သွားပါက ဝယ်ယူသူက E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူက ချုပ်ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်ကို ရပ်စဲနိုင်သည်။ ထိုသို့ ရပ်စဲခဲ့ပါက ချုပ်ဆိုခဲ့သော ပဋိညာဉ်တွင် ပြန်အမ်းငွေ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တစ်စုံတစ်ရာသတ်မှတ်ချက် မပါဝင်ခဲ့ပါက စားသုံးသူ၏ မည်သို့သော ပေးငွေကို မဆို အပြည့်အဝပြန်အမ်းပေးရန် စားသုံးသူက ပြန်လည်တောင်းခံနိုင်သည်။

ကုန်စည်ပြန်ပေးခြင်း၊ ငွေပြန်အမ်းခြင်းနှင့် အစားထိုးလဲလှယ်ပေးခြင်း

၃၇။ ကုန်စည်ပြန်ပေးခြင်း၊ ငွေပြန်အမ်းခြင်း၊ အစားထိုးလဲလှယ်ပေးခြင်းကဲ့သို့သော ကိစ္စရပ် များကို ဖြေရှင်းရန်၊ တိုင်တန်းချက်များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်နှင့် နစ်နာမှုအတွက် လျော်ကြေး ပေးသည့်အစီအစဉ်များကို ထားရှိပေးနိုင်ရန်အလို့ငှာ စားသုံးသူများနှင့် အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်စေသော ရှင်းလင်းမျှတ၍ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာကျင့်သုံးနိုင်သော မူဝါဒများ သို့မဟုတ် ယန္တရားများ ကို စားသုံးသူများအတွက် ထူထောင်ရမည်။

၃၈။ အပြစ်အနာအဆာရှိသော သို့မဟုတ် ပျက်စီးနေသောကိရိယာများ သို့မဟုတ် အရည်အသွေး စံမီသောပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် ကုန်စည်ပို့ဆောင်စဉ်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် ပြဿနာများကြောင့် အရည်အသွေး စံမီတော့သည့်ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုတို့ကို အသုံးပြုသည့် အကျိုးဆက်အဖြစ် စားသုံးသူက ထိခိုက်နစ်နာခြင်းတစ်စုံတရာဖြစ်ပေါ်ပါက အပိုဒ် (၃၅) တွင် ဖော်ပြပါတာဝန်ရှိသူက ထိုနစ်နာမှုအတွက် ပေးလျော်ရမည်။

၃၉။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ၏ မှားယွင်းပေါ့ဆမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့် ထိခိုက် နစ်နာမှုအတွက် စားသုံးသူက ကုန်စည်ပြန်လည်ပေးပို့ရာတွင် ပို့ဆောင်ခအပါအဝင် ကုန်ကျမည့် ကုန်ကျစရိတ်အဝဝအား E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူက ကျခံရမည်။ မှာယူသည့်

ကုန်စည်အတွက် ငွေကြိုတင် ပေးချေထားပြီးဖြစ်ပါက ကုန်စည်ပြန်လည် ပေးပို့ရာတွင် ငွေအပြည့်အဝပြန်အမ်းသည့် အခွင့်အရေးကို စားသုံးသူက ရရှိမည်ဖြစ်ပြီး ငွေပြန်အမ်းသည့် ကုန်ကျစရိတ်များအားလုံးကို E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူက ကျခံရမည်။ စားသုံးသူ ဘက်ကလိုလားပါက ကုန်စည်ပြန်လည်အစားထိုးပေးနိုင်ပြီး၊ ၎င်းကုန်စည်အတွက် ထပ်မံကုန်ကျ စရိတ်ကိုပါ ကျခံပေးရမည်။

၄၀။ ဝယ်ယူသူသည် ပဋိညာဉ်တွင် သဘောတူညီထားသော ကာလအတွင်း ပေးပို့သည့် ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုနှင့် လက်ခံရရှိသည့် ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုတို့ ကိုက်ညီမှုမရှိကြောင်း တွေ့ရှိပါက E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူထံသို့ ပေးပို့အသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။ ယင်းသတ်မှတ်ကာလထက် ကျော်လွန်၍ သက်သေတင်ပြနိုင်ခြင်း မရှိပါက သို့မဟုတ် ထိုကာလကို သတိမပြုမိပါက အမှာစာနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိကြောင်း တင်ပြနိုင် သည့်ရပိုင်ခွင့်ကို ဆုံးရှုံးမည်။

၄၁။ ဝယ်ယူသူ၏ အမှားအယွင်းကြောင့် လွဲမှားမှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါက (ဥပမာ Product No လွဲမှား၍ အမှာတင်မိခြင်း) E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူနှင့် မူလညှိနှိုင်းထားသည့် စည်းမျဉ်း၊ သတ်မှတ်ချက်အရသော်လည်းကောင်း၊ ကုန်ပစ္စည်းလက်ဝယ်ရောက်ရှိချိန်တွင် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူနှင့် ရယူသည့် သဘောတူညီချက်အရသော်လည်းကောင်း ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄၂။ ကုန်စည်ပို့ဆောင်သည့်ကာလအတွင်း ပျက်စီးခြင်း သို့မဟုတ် ပျောက်ဆုံးခြင်း ဖြစ်ပေါ် ပါက ထိုဆုံးရှုံးမှုအတွက် စားသုံးသူတွင် တာဝန်မရှိစေရေးနှင့် ကုန်ကျစရိတ်အားလုံးအတွက် ပြန်အမ်းငွေ အပြည့်အဝတောင်းခံနိုင်သည့် အခွင့်အရေးရရှိစေရေး E-Commerce လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူက စီစဉ်ထားရှိဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၄၃။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူနှင့် ပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူတို့ အကြား သီးခြားသဘောတူညီချက် မရှိပါက E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူက ဝယ်ယူသူ ထံသို့ မှာယူထားသောပစ္စည်းများ ပေးပို့ရန် ပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူထံသို့ အပ်နှံပြီးနောက်ပိုင်း ပစ္စည်းပျောက်ရှာခြင်း၊ ထုပ်ပိုးမှုပျက်စီးခြင်းနှင့် လွဲမှားပေးပို့ခြင်းများ ဖြစ်ခဲ့ပါက ပို့ဆောင်ရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူထံတွင်သာ တာဝန်ရှိစေရမည်။

၄၄။ ပစ္စည်းရောက်ရှိပြီးနောက် စားသုံးသူသည် ခိုင်လုံသောအကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ ပစ္စည်းလဲလှယ်ခြင်း၊ ငွေပြန်အမ်းခြင်းနှင့် အစားထိုးလဲလှယ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခွင့်မရှိစေရ။

ဈေးကွက်ရှာခြင်းနှင့် ကြော်ငြာခြင်း

၄၅။ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို အများပြည်သူသိရှိစေရန် ကြော်ငြာခြင်း၊ အရောင်းမြှင့်တင်ခြင်းများကို စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေနှင့် ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ယင်းဥပဒေများအရ ထုတ်ပြန်သော စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄၆။ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို ကြော်ငြာခြင်းနှင့် ဈေးကွက်ရှာခြင်းတို့ပြုလုပ်ရာတွင် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကိုလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) အခမဲ့စမ်းသပ်အသုံးပြုကာလ (Free Trial) ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ကနဦးအဖြစ် ဈေးအနိမ့်ဖြင့်ပေးခြင်းတို့ ပြီးဆုံးပြီးနောက်တွင် အခကြေးငွေများ ဆက်လက်ကောက်ခံမှု သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်မှု မပြုပါက ထပ်တလဲလဲ ကောက်ခံနေမည့် ဝန်ဆောင်မှုများကိုကျင့်သုံးမည်ဖြစ်ကြောင်း စားသုံးသူများထံသို့ အသိပေးဘဲ မလိုလားအပ်သော ထပ်တလဲလဲကောက်ခံမှုများကို မပြုလုပ်ရ။
- (ခ) အခမဲ့စမ်းသပ်အသုံးပြုကာလ သို့မဟုတ် အရောင်းမြှင့်တင်ရေးကာလအတွင်း အသင်းဝင် (Member) အဖြစ် ဝန်ဆောင်မှုရယူအသုံးပြုနိုင်ကြောင်း ကမ်းလှမ်းချက်ကို အွန်လိုင်းမှ ကြော်ငြာရာတွင်-
 - (၁) အခမဲ့စမ်းသပ်အသုံးပြုကာလ ကုန်ဆုံးပြီးသည့် အချိန်တွင် အခကြေးငွေဖြင့်သာ ဆက်လက်အသုံးပြုခွင့်ရှိသည်ဆိုပါက ဝန်ဆောင်မှုအသုံးပြုခ ကောက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ပေးချေရနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် အခကြေးငွေပမာဏကို စားသုံးသူအား ကြိုတင်အသိပေးရမည်။ စားသုံးသူက ဆက်လက်အသုံးပြုလိုကြောင်း သဘောတူညီချက် ရရှိပြီးမှသာ ဝန်ဆောင်ခကို ဖြတ်တောက်ရမည်။
 - (၂) အခမဲ့စမ်းသပ်အသုံးပြုကာလအတွင်း၌ အသင်းဝင် (Member) အဖြစ် ပယ်ဖျက်ခြင်း မပြုပါက ပေးချေရနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် ငွေရေးကြေးရေးကတိကဝတ်၏ အတိုင်းအတာကို စားသုံးသူမှ အလွယ်တကူ နားလည်သိမြင်နိုင်မည့် ပုံစံမျိုးဖြင့် ဖော်ပြရမည်။

(၃) အခမဲ့ပေးခြင်းအား ရယူအသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် စားသုံးသူမှ လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောအခြေအနေများကို အလွယ်တကူ နားလည် သိမြင်နိုင်မည့် ပုံစံမျိုးဖြင့် သိသာထင်ရှားစွာ ဖော်ပြရမည်။

၄၇။ လွှင့်တင်ဖော်ပြမည့်မီဒီယာ၏ Content ပုံစံ၊ လုပ်ဆောင်ချက်တို့နှင့် တစ်ထပ်တည်း တူညီသည့် အွန်လိုင်းကြော်ငြာအဖြစ် (ဥပမာ Facebook များတွင် လွှင့်တင်ကြော်ငြာသည့် Promotion Ads များနှင့် Paid Ads များ) အသွင်ဆောင်သော Native Advertising (Native Ads) များကို စီးပွားဖြစ်လုပ်ငန်းကြော်ငြာအဖြစ် သတ်မှတ်အသုံးပြုရာတွင် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) ကြော်ငြာစတင်ချိန်နှင့် ပြီးဆုံးချိန်ကို ကြည့်ရှုသူပရိသတ်အား ရှင်းလင်းမြင်သာ စေခြင်း၊ အများသူငါသို့ ထုတ်ဖော်ပြသည့်အချက် (Disclosure) နှင့် တူညီသည့် အချက်များရှိပါက တစ်ပါတည်း ထင်ရှားစွာဖော်ပြခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းသော၊ သိသာထင်ရှားသော၊ တစ်သမတ်တည်းဖြစ်သော စကားလုံးများကို အသုံးပြု စေခြင်းတို့ကို သေချာစွာဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) ထုတ်လွှင့်သည့်အကြောင်းအရာ သို့မဟုတ် အစီအစဉ်၏ အစ၊ အလယ်နှင့် အဆုံး တို့၏ တစ်နေရာတွင် အထောက်အပံ့ပေးသည့် ကုမ္ပဏီ၏အမည်နှင့် သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အမှတ်အသား/လိုဂိုတံဆိပ်တို့ကို ဖော်ပြပေးခြင်းမှတစ်ဆင့် Sponsored Content ကိုဖော်ပြရမည်။
- (ဂ) စီးပွားရေးအလို့ငှာ အခကြေးငွေပေး၍ ကြော်ငြာကြောင်းကို ရှင်းလင်းစွာသိသာ စေရန်နှင့် ကြော်ငြာသူ မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း အချက်အလက်တို့ကို သိရှိစေရန် အလို့ငှာ ကုန်ပစ္စည်းအမှတ်အသားတံဆိပ် (Brand logo) နှင့် အမည်အပါအဝင် အခြားမြင်သာသော အချက်အလက်များကို Native Ads တွင် ဖော်ပြရ မည်။

၄၈။ ဈေးကွက်ရှာခြင်းနှင့် ကြော်ငြာခြင်းတို့တွင် **ကောင်းမွန်မှန်ကန်သင့်လျော်ကြောင်း ထောက်ခံချက် (Endorsement) များ အသုံးပြုရာ၌** အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်သူများ၊ ဈေးကွက် ကျွမ်းကျင်သူများ၊ လူသိများထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူများ (Celebrity) နှင့် ဒီဂျစ်တယ် Influencer

များအနေနှင့် Material Connection² များ (ဥပမာ- အခကြေးငွေပေးခြင်း၊ ဈေးလျှော့ပေးခြင်းနှင့် အခြားငွေကြေးအကျိုးအမြတ်များပေးခြင်း၊ မိသားစု သို့မဟုတ် စီးပွားရေးအရ နီးနွယ်ရင်းနှီးမှုရှိခြင်းအစရှိသဖြင့်) ကို ထောက်ခံချက် (Endorsement) များတွင် သင့်လျော်သလို ထည့်သွင်းဖော်ပြနိုင်ရေး E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူက ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုသို့ဖော်ပြခြင်းဖြင့် ငွေကြေး သို့မဟုတ် ပတ်သက်မှုတစ်စုံတစ်ရာကြောင့် ထောက်ခံချက်ပေးခြင်းနှင့် အရောင်းမြှင့်တင်ရန်အလို့ငှာ အသုံးပြုခြင်းဖြစ်ကြောင်း စားသုံးသူများက လွယ်ကူစွာသိရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အောက်ဖော်ပြပါ အစီအမံများကိုလိုအပ်လျှင် လိုအပ်သလို သုံးစွဲရမည်-

- (က) စာသားထည့်သွင်းခြင်း သို့မဟုတ် ရုပ်ပုံထည့်သွင်းခြင်း သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ကုန်အမှတ်တံဆိပ်တစ်ခုအတွက် ရုပ်ပုံ၊ ဓာတ်ပုံစသည့်ပုံရိပ်များ တွဲလျက် ထည့်သွင်းခြင်းအပါအဝင် ကုန်အမှတ်တံဆိပ် (Trademark) နှင့် လူသိများထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူ (Celebrity) တို့အကြား အခကြေးငွေပေးသည့် ထောက်ခံချက် (Paid Endorsement) ကို ရှင်းလင်းစွာရေးသား ဖော်ပြသင့်သည်။
- (ခ) အနေအထား (ဥပမာ- ကလစ်မနှိပ်ဘဲ သို့မဟုတ် Long Scrolling မလုပ်ဘဲ ကြည့်နိုင်ခြင်း၊ အပေါ်ဘယ်ဘက်ထိပ်နှင့် အွန်လိုင်းတွင် “above the break” တွင် ဖော်ပြခြင်း၊ ဗီဒီယို၏ အစတွင်ဖော်ပြခြင်း၊ ပုံဖြင့် ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြခြင်း၊ ဖတ်ရှုနားလည်နိုင်သော hash tag (“#”) ဖြင့် ဖော်ပြခြင်းစသည်ဖြင့်)၊ စကားလုံး၊ စာလုံးအရွယ်အစားနှင့် အညွှန်းများ၏ အရောင်နှင့် အရည်အချင်း ပြည့်မီကြောင်း အသိအမှတ်ပြု အချက်အလက်များ ကဲ့သို့သော အချက်များကို အသုံးပြု၍ စားသုံးသူက Paid-For-Content အား ပိုမိုမှတ်မိနိုင်ရေး တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။
- (ဂ) ကုန်စည်ကို အမှန်တကယ် မသုံးစွဲသော လူများ၏ ထောက်ခံချက်ကို အသုံးမပြုရပါ။

²ကောင်းမွန်မှန်ကန်ကြောင်း/သင့်လျော်ကြောင်း ထောက်ခံချက် (Endorsement) ၏ အများယုံကြည် လက်ခံနိုင်မှု သို့မဟုတ် ဩဇာသက်ရောက်မှုကို ပစ္စည်းဥစ္စာအားဖြင့် သို့မဟုတ် အခြေခံအားဖြင့် အကျိုးသက်ရောက်စေမည့် မည်သည့်ဆက်နွယ်မှုမျိုးကိုမဆို Material connection ဟု ခေါ်သည်။ ထိုသို့သော Material Connection များကို စားသုံးသူက ယေဘုယျအားဖြင့် ကြိုတင်သိရှိခြင်း၊ မျှော်လင့်ထားခြင်း မရှိပါ။

- (ဃ) လူမှုကွန်ရက် Platform များတွင် တစ်ပါတည်း ထည့်သွင်းထားသည့် Built-in Disclosures များသည် စားသုံးသူများအတွက် ကြော်ငြာကြည့်ရှုခြင်း သက်သက်သာ ဖြစ်နိုင်သဖြင့် နားလည်သဘောပေါက်ရန် လုံလောက်မည် မဟုတ်ပါ။
- (င) အများပြည်သူသို့ အချက်အလက်များသိသာစေရန် ထုတ်ဖော်ပြသနိုင်ရေး အသုံးပြုသည့် Disclosure Format များကို မတူညီသောကိရိယာအမျိုးအစားများတွင် လွယ်ကူစွာဖတ်ရှုစေရေး ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄၉။ ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်နိုင်စွမ်းမရှိသူများ (အိုမင်းမစွမ်းသူ၊ ကလေးသူငယ်၊ စိတ်ပေါ့သွပ်သူ) အား အထင်အမြင် လွဲမှားစေခြင်း/ လှည့်စားခြင်း တို့ကို တားဆီးနိုင်ရန် အလို့ငှာ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ဥပဒေအရ ကန့်သတ်ချက်ရှိသော ကုန်စည်များကို ကြော်ငြာရာတွင် တားမြစ်ချက်များ ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည့်အပြင်၊ အထူးလိုအပ်ချက်အဖြစ် ကြော်ငြာကို လိုအပ်ချက်နှင့် အံဝင်ခွင်ကျစီမံထားသည့် ဒီဇိုင်း (Tailored Ad) ပြုလုပ်ရမည်။ ကလေးများကို ဦးတည်သည့်ကြော်ငြာများဖြစ်လျှင် ဆေးလိပ်၊ အရက်၊ သွေးထွက်သံယိုနှင့် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ဖွယ် ပြကွက်၊ လက်နက်၊ အကြမ်းဖက်မှုများ၏ ပုံရိပ်၊ အသံ၊ ဗီဒီယို မပါစေရ။

တောင်းဆိုခွင့်ပြုထားခြင်းမရှိဘဲ ပေးပို့လာသည့် အချက်အလက်သတင်းများ (Spam/ Unsolicited Messages)

၅၀။ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုကို ကြော်ငြာခြင်းနှင့်ဈေးကွက်ရှာခြင်းတို့ပြုလုပ်ရာ၌ တောင်းဆိုခွင့်ပြုထားခြင်းမရှိဘဲ ပေးပို့လာသည့် အချက်အလက်သတင်းများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနေစဉ် အတွင်း E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရမည်-

- (က) စီးပွားဖြစ်အီလက်ထရောနစ် အချက်အလက်သတင်းကို ပေးပို့ရာတွင် စားသုံးသူ၏ သဘောဆန္ဒကို သွယ်ဝိုက်ရယူထားသော ယခင်က ရောင်းဝယ်မှုပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း မရှိသည့် အခြေအနေတွင် ယင်းအချက်အလက်သတင်းကို မပို့မိ၌ လိုအပ်သည့် သဘောဆန္ဒကိုရယူရမည်။ (Opt-in Approach)

(ခ) ဈေးကွက်ရှာခြင်းလုပ်ငန်းများအတွက် အီလက်ထရောနစ် အချက်အလက် သတင်းပေးပို့သော စနစ်ကို အသုံးပြုရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ တို့ကို တိကျစွာ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည်-

- (၁) ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်း၊ ကြော်ငြာခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် ဈေးကွက်ရှာခြင်း လုပ်ငန်းအသီးသီးတွင် တောင်းဆိုခွင့် ပြုခြင်းမရှိဘဲ အချက်အလက်သတင်းများ ပေးပို့ခြင်းကို တားဆီးရန် အကျိုးဝင်သည့် ဥပဒေများအား လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်း များကို ချမှတ်ခြင်း၊
- (၂) ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ သင်ကြားရန် လိုအပ်သောအဖွဲ့ဝင်များအား တောင်းဆိုခွင့်ပြုခြင်းမရှိဘဲ အချက်အလက်သတင်းများ ပေးပို့ခြင်းကို တားဆီးရန် အကျိုးဝင်သော ဥပဒေများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်ရေး မူဝါဒများ ချမှတ်အကောင် အထည်ဖော်ခြင်း၊
- (၃) မိမိအဖွဲ့အစည်းမှပေးပို့သည့် စီးပွားဖြစ်အီလက်ထရောနစ်အချက်အလက် သတင်းအမျိုးအစားများကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ စာရင်းပြုစုထိန်းသိမ်းထားခြင်း၊
- (၄) ပေးပို့ရန်သဘောတူကြောင်း၊ သွယ်ဝိုက်သောအားဖြင့် သဘောတူကြောင်း သို့မဟုတ် ချန်လှပ်ထားပေးရန် တောင်းဆိုကြောင်း ဖော်ပြထားသည့် ဆန္ဒ များကို ချင့်ချိန်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် လက်ရှိဆက်သွယ်ပေးပို့ရမည့် စားသုံးသူ စာရင်းများကို ပြည့်စုံစွာပြုစုထားခြင်း၊ ယင်းစာရင်းကို ခြောက်လတစ်ကြိမ် အနည်းဆုံး ပုံမှန်စစ်ဆေးပြုစုခြင်း၊
- (၅) ရရှိထားသော သဘောဆန္ဒဖော်ပြချက်တစ်ခုချင်းစီကို မှတ်တမ်းတင် နိုင်ရန် လုံလောက်သော စနစ်တစ်ခုဖန်တီးထားခြင်း၊ ရေးသားဖြည့်သွင်း ထားသည့် သဘောဆန္ဒဖြစ်ပါက ထိုသဘောဆန္ဒရရှိသော အချိန်၊ ရည်ရွယ်ချက် နှင့် ပုံစံတို့ကို မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်း၊ သဘောဆန္ဒကို အသံဖြင့် ရယူထားခြင်းဖြစ်ပါက အသံဖိုင်အပြည့်အစုံကို ပြင်ဆင်ခြင်း မပြုဘဲ မူရင်းအတိုင်း ထိန်းသိမ်းခြင်း၊

- (၆) ရရှိထားသည့် သဘောဆန္ဒပေးသူများစာရင်းကို အနည်းဆုံး သက်တမ်း (၂) နှစ်အထိ ထိန်းသိမ်းထားရှိရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် ယင်းသက်တမ်း ထပ်မံတိုးမြှင့်လိုခြင်း ရှိ/မရှိ သဘောဆန္ဒ တောင်းခံသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း တို့ကို ချမှတ်ခြင်း၊
- (၇) တောင်းဆိုမှုများကို လိုက်လျောညီထွေ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စာရင်း ပယ်ဖျက်ခြင်းစနစ်များကို ပြုလုပ်ထားခြင်း၊
- (၈) စီးပွားဖြစ် အီလက်ထရောနစ်အချက်အလက်သတင်းများ ပေးပို့ရာတွင် အသုံးပြုရမည့် စံသတ်မှတ်ချက်ပုံစံများကို ဖန်တီးခြင်း၊ ပုံစံတိုင်းတွင် မဖြစ်မနေ သက်သေခံအထောက်အထား၊ ဆက်သွယ်ရမည့် အချက် အလက်အပါအဝင် စာရင်းပယ်ဖျက်ခြင်းစနစ်များ ပါဝင်ခြင်း၊ စီးပွားရေး ကြော်ငြာများ ပေးပို့ရာတွင် Unsolicited Message ပေးပို့လာသည့်အခါ စားသုံးသူက မပေးပို့ရန် အကြောင်းကြားစာ ရရှိလျှင် ရက်ပေါင်း (၃၀) ရက်အတွင်း ယင်းပေးပို့သော Contact Database မှ အပြီးအပိုင် မဖြစ်မနေ ပယ်ဖျက်ပေးခြင်း၊
- (၉) အချက်အလက်များကို ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ပြောင်းလဲပေးပို့မှုကို လုံးဝ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ သဘောတူခွင့်ပြုချက် မရရှိလျှင် ပေးပို့သူမှ သဘောတူ ထားသော အခြေအနေမှလွဲ၍ အခြားရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုအတွက် အချက် အလက်သတင်းကို ပြောင်းလဲပေးပို့ရန် နည်းပညာများ အသုံးပြုခြင်းမှ လုံးဝရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- (၁၀) အခြားသူ၏ ကွန်ပျူတာ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းသုံး ပရိဂရမ် ကို Installation ပြုလုပ်ရန် သို့မဟုတ် ထည့်သွင်းရန် သတ်မှတ်ထားသည့် လမ်းညွှန်များကို လိုက်နာရမည်ဖြစ်ပြီး မထည့်သွင်းမီ သဘောဆန္ဒကို ဦးစွာ တောင်းခံခြင်း။
- (၁၁) အရောင်းအဝယ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းကြားခြင်းများတွင် ပေးပို့သူကို ခွဲခြားရန် မလိုသော သို့မဟုတ် စာရင်းပယ်ဖျက်ခြင်းစနစ် ထည့်သွင်းရန် မလိုအပ်သော ခြွင်းချက်များမှာ အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်းဖြစ်သည်-
 - (၁) လက်ထပ်ထားသည့် နှစ်ဖက်အသိုင်းအဝိုင်းများ၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ သို့မဟုတ် ဥပဒေအရ မိဘ-သားသမီး ဆက်ဆံရေးရှိသူများ၊ အပြန်အလှန်

ပုံမှန်ဆက်ဆံရေးရှိသူများနှင့်သက်ဆိုင်သော မိသားစုနှင့် မိတ်ဆွေများ အကြားပေးပို့သော စီးပွားဖြစ် အီလက်ထရောနစ်အချက်အလက်သတင်းများ၊

- (၂) မိတ်ဖက်ဆောင်ရွက်နေသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြား ပေးပို့သော စီးပွားဖြစ် အီလက်ထရောနစ်အချက်အလက်သတင်းများ။
 - (၃) တိုင်ကြားမှုများ၊ မေးမြန်းစုံစမ်းမှုများ၊ တောင်းဆိုမှုများကို တုံ့ပြန်သော အားဖြင့်ပေးပို့သော သို့မဟုတ် ပြန်လည်တောင်းခံသော စီးပွားဖြစ် အီလက်ထရောနစ် အချက်အလက် သတင်းများ၊
 - (၄) ဥပဒေဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားများ သို့မဟုတ် အခွင့်အရေးများကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်းတို့အတွက် ပေးပို့သော စီးပွားဖြစ် အီလက်ထရောနစ်အချက်အလက် သတင်းများ၊
 - (၅) ဆက်သွယ်ရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ (TSPs)- ဆက်သွယ်ရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည် အောက်ပါရည်ရွယ်ချက်နှစ်ခုအတွက် ကွန်ပျူတာပရိုဂရမ်များထည့်သွင်းရာတွင် သဘောဆန္ဒတောင်းခံရန် မလိုအပ်ဘဲ တပ်ဆင်ခွင့်ရှိသည်-
 - (ကက) ကွန်ယက်လုံခြုံရေးအတွက် အန္တရာယ်ရှိနိုင်သော တရားမဝင်လုပ်ဆောင်မှုများကို တားဆီးခြင်း၊
 - (ခခ) ကွန်ယက်တစ်ခုလုံးရှိ ကိရိယာများကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း သို့မဟုတ် မွမ်းမံခြင်း။
- (ဃ) ပေးပို့သူအထောက်အထား သို့မဟုတ် လိပ်စာအတု၊ ခေါင်းစည်း (ခေါင်းစဉ်) အတု သို့မဟုတ် အထင်အမြင်မှားစေသော သို့မဟုတ် လှည့်စားသော သတင်းအချက်အလက်များပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများကိုအသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် နည်းပညာပိုင်းထိန်းချုပ်ခြင်းမှတစ်ဆင့် Opt-out Request ကို ဥပေက္ခာပြုခြင်း၊ ခွင့်ပြုချက်မယူဘဲအသုံးပြုမှု သို့မဟုတ် Routing အချက်အလက်များ လိမ်လည်ပြသမှု သို့မဟုတ် မူလနေရာ သို့မဟုတ် ပေးပို့ရာလမ်းကြောင်းနှင့် ဆက်နွယ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို လွဲမှားတင်ပြခြင်းနှင့် Third Party ၏ Domain အမည်ကို ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ အသုံးပြုခြင်းတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

(c) E-Commerce စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုသောအကြောင်းအရာများ သည် အစုအပုံလိုက်တစ်ဆင့်ပေးပို့ခြင်းနှင့် အပြန်အီးမေးလ်များ လိမ်လည်ပေးပို့ ခြင်း (Spam Ware) ၊ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်များမှ အီးမေးလ်လိပ်စာများ ရယူခြင်းကို တားမြစ်နိုင်ရန်နှင့် အီးမေးလ်လိပ်စာများ စုဆောင်းခြင်း၊ အစုအပုံလိုက် တစ်ဆင့် ပေးပို့ခြင်းနှင့် အပြန်အီးမေးလ်များ လိမ်လည်ပေးပို့ခြင်း (Spam Ware) တို့ကို တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်း သို့မဟုတ် ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

ပညာပေးရေး

၅၁။ စားသုံးသူများက ၎င်းတို့၏အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို သိရှိစေရန်နှင့် အွန်လိုင်း စားသုံးသူများဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် ၎င်းတို့၏ အသိပညာ များကို တိုးမြှင့်စေရန် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ၎င်းတို့၏ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်များတွင် အစိုးရကပြုလုပ်လျက်ရှိသည့် စားသုံးသူပညာပေးရေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များအကြောင်း သို့မဟုတ် အစီအစဉ်များကို ဝင်ရောက်ဖတ်ရှုနိုင်သည့် ဝက်ဘ်ဆိုဒ် လင့်ခ်ကို ထည့်သွင်းရမည်။

အပိုင်း (၈)

အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်း

၅၂။ E-commerce နှင့်ပတ်သက်၍ စားသုံးသူရေးရာ အငြင်းပွားမှုများကို စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေး ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ၊ ပဋိညာဉ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် အငြင်းပွားမှုများ ကို ပဋိညာဉ်အက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၅၃။ မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများ ပေါ်ပေါက်လာပါက သက်ဆိုင်ရာမူပိုင်ခွင့်ဥပဒေများ နှင့်အညီ ဥပဒေများ အာဏာသက်ဝင်ပြီးပါက ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၅၄။ ပြည်တွင်းနှင့် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် E-Commerce ဆိုင်ရာအငြင်းပွားမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိုင်တန်းမှုများအား လုပ်ငန်းတွင်းကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း (Internal Complaints Handling) နှင့် Alternative Dispute Resolution (ADR) ကဲ့သို့သော တရားရုံး ပြင်ပဖြေရှင်းသည့် နည်းလမ်းများ (Out-of Court Mechanism) ကို ကျင့်သုံးနိုင်သည်။ ယင်းသို့ ကျင့်သုံးရာတွင် စားသုံးသူများအား မျှတ၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည့် အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၅၅။ တည်ဆဲဥပဒေများအရ ထိုကဲ့သို့သော တရားရုံးပြင်ပဖြေရှင်းခြင်းနည်းလမ်းများ အသုံးပြုမှု သည် စားသုံးသူများက အခြားသောအငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်းနှင့် လျော်ကြေးတောင်းခံခြင်း ဆိုင်ရာပုံစံများကို လိုက်ပါလုပ်ဆောင်ခြင်းအား ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိစေရ။

၅၆။ E-Commerce အငြင်းပွားမှုကို ဖြေရှင်းပေးမည့် တရားရုံးနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံက ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များ အပါအဝင် ဥပဒေ ကဲ့သို့ စည်းနှောင်မှုရှိသည့် သဘောတူညီချက်တစ်ရပ်ရပ်တွင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် သတ်မှတ်ချက်များ ပါဝင်ခြင်းမရှိလျှင် အငြင်းပွားမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်ဆဲ ဥပဒေအရ သက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးတွင် ဆောင်ရွက်မည်။

၅၇။ အာဆီယံဒေသတွင်းတိုင်ကြားမှုပေါ်ပေါက်လာပါက ASEAN Guideline များနှင့်အညီ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး အာဆီယံဒေသတွင်းနိုင်ငံများမဟုတ်သည့် နိုင်ငံများနှင့် ပတ်သက်၍ ပေါ်ပေါက်လာသည့် တိုင်ကြားမှုများကို နိုင်ငံတကာသဘောတူညီချက်များအရ ဖြစ်စေ၊ ဒေသတွင်းသဘောတူညီချက်များအရဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံများအကြားညှိနှိုင်းဆွေးနွေးသည့် နည်းလမ်းများအရဖြစ်စေ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မည်။

E-Commerce ဆိုင်ရာ ပဋိညာဉ်နှင့် မသက်ဆိုင်သော အငြင်းပွားမှုများ၊

၅၈။ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာစားသုံးသူများ၏ တိုင်ကြားမှုများကို တရားရုံးမှတစ်ဆင့် ဖြေရှင်းခြင်းမဟုတ်ဘဲ တာဝန်ရှိသူနှင့် တိုက်ရိုက်ဖြေရှင်းခြင်းသည် စားသုံးသူအငြင်းပွားမှုနှင့် အလျော်ပေးခြင်းစနစ်များတွင် အရေးပါသည့်အခန်းကဏ္ဍဖြစ်သဖြင့် တိုင်တန်းမှုများအား လုပ်ငန်းတွင်း ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းနည်းလမ်းများ (Internal Complaints Handling Mechanisms) ကို တည်ထောင်ထားရန် E-Commerce Platform လုပ်ငန်းရှင်နှင့် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူတို့က ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ အလားတူပင် ထိုနည်းလမ်းကို စားသုံးသူ၏ကျေနပ်မှုအား တိုင်းတာသည့်စနစ် (Consumer Satisfaction System) နှင့် အခြားပဋိပက္ခများ စီမံခန့်ခွဲခြင်းစနစ်တို့တွင် ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းရမည်။

၅၉။ E-Commerce အရောင်းအဝယ်များ (အထူးသဖြင့်တန်ဖိုးနည်း သို့မဟုတ် နယ်စပ် ဖြတ်ကျော် E-Commerce အရောင်းအဝယ်များ) ပြုလုပ်ရာမှ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အာမခံ လျော်ကြေးတောင်းဆိုမှုများအား ပြေလည်အောင်ဖြေရှင်းခြင်းကို လွယ်ကူချောမွေ့စေရန် စားသုံးသူများသည် အွန်လိုင်းမှ အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်းစနစ်များ အပါအဝင် Alternative Dispute Resolution (ADR) နည်းလမ်းများကို ရယူသုံးစွဲနိုင်ခွင့်ရှိရမည်။ Alternative Dispute Resolution (ADR) နည်းလမ်းတွင် အောက်ဖော်ပြပါတို့ ပါဝင်နိုင်သည်-

- (က) အနုညာတစီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်း (Arbitration)။ ။အငြင်းပွားမှုတွင် ပါဝင်သူများက ကြားနေခုံသမာဓိထံသို့ကိစ္စတွင် ပါဝင်သူများက သဘောတူထားပြီးဖြစ်သည့် ရုံးပြင်ကနားမဟုတ်သည့်အခြေအနေ (စည်းမျဉ်းများ၊ အချိန်နှင့် နေရာတို့အပါအဝင်) တွင် ၎င်းတို့၏ သက်သေအထောက်အထားများကို တင်ပြသည့် သမားရိုးကျ မဟုတ်သော အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်းပုံစံဖြစ်သည်။ ခုံသမာဓိ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အတည်ဖြစ်ပြီး ဥပဒေကြောင်းအရ စည်းနှောင်မှုရှိမည်။
- (ခ) စည်းနှောင်မှုရှိသည့်အကြံဉာဏ်ရယူခြင်း (Binding Advice)။ ။ စားသုံးသူ ရေးရာကော်မတီနှင့် အခြားတိုင်တန်းမှု ကိုင်တွယ်ရေးအဖွဲ့များကို နှစ်ဘက်စလုံး၏ အချက်အလက်အားလုံးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ရန်ပေးပို့၍ ဥပဒေကြောင်းအရ စည်းနှောင်မှုရှိသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရယူခြင်းဖြစ်သည်။

(ဂ) စေ့စပ်ညှိနှိုင်းဖြန်ဖြေခြင်း (Mediation)။ ။ ကိစ္စတွင်ပါဝင်သူများက ဘက်မလိုက် ကြားဝင်ဖျန်ဖြေပေးသူ၏ အကူအညီကိုရယူ၍ အငြင်းပွားမှုများကို ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင်ဖြေရှင်းသည့် သမားရိုးကျမဟုတ်သော အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းခြင်းပုံစံ ဖြစ်သည်။ ဖြန်ဖြေပေးသူသည် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း မပြုသော်လည်း အငြင်းပွားသူများအကြား နှစ်ဦးနှစ်ဖက်လက်ခံနိုင်သည့် အဖြေရရှိစေရန် ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ကျေအေးမှုရရှိပြီး သဘောတူညီချက်သည် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကြား ဥပဒေကြောင်းအရ စည်းနှောင်မှုရှိသည်။ ကြားဝင်ဖြန်ဖြေခြင်းတွင် သက်ဆိုင်ရာနယ်ပယ်များမှ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် ဆက်စပ်အဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်။

၆၀။ အငြင်းပွားမှုများကို အပိုကုန်ကျစရိတ်မရှိဘဲ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ မျှတစွာ ဖြေရှင်းနိုင် ရေးအထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်းနည်းလမ်းအမျိုးမျိုးကို စားသုံးသူများ က ရွေးချယ်နိုင်ရန် E-Commerce Platform လုပ်ငန်းရှင်နှင့် E-Commerce လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူတို့က သက်ဆိုင်ရာဌာနအဖွဲ့အစည်းများ၊ စားသုံးသူရေးရာကိုယ်စားလှယ်များနှင့် လိုအပ်သလို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

အပိုင်း (၉)

အွန်လိုင်းတွင် စားသုံးသူက အဆင့်သတ်မှတ်ပေးခြင်းနှင့် သုံးသပ်ချက်ပေးခြင်း

၆၁။ အွန်လိုင်းတွင် အဆင့်သတ်မှတ်ပေးခြင်းနှင့် သုံးသပ်ချက်ပေးခြင်းတို့သည် စားသုံးသူများက သတင်းအချက်အလက်များကို လွတ်လပ်စွာရရှိနိုင်သော အရေးပါသည့် အရင်းအမြစ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ်မဟုတ်သည့် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များပေးခြင်းကို ဖြေရှင်းနိုင်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် အောက်ဖော်ပြပါ တို့ကို လိုက်နာရမည်-

- (က) အမှန်တကယ် ဝယ်ယူသူများ/ သုံးစွဲသူများ သို့မဟုတ် တသီးတခြားဖြစ်သော တတိယအဖွဲ့အစည်းများက သတ်မှတ်ပေးသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆရသော အမှန်မဟုတ်သည့် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်နှင့် သုံးသပ်ချက်များကို ရေးသားခြင်း၊ တမင်တကာ ဖြန့်ဝေခြင်း မပြုလုပ်ရ။
- (ခ) ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုကိုအသုံးမပြုဖူးသော တတိယအဖွဲ့အစည်းများကို ထိုကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအတွက် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်နှင့် သုံးသပ်ချက်များ ရေးသားလွှင့်တင်ပေးရန် ငှားရမ်းခြင်းမပြုလုပ်ရ။
- (ဂ) အမှန်မဟုတ်သည့် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များ၏ အထောက်အထားများကို စားသုံးသူများအား ရိုးရှင်းမှန်ကန်စွာနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ အသိပေး၍ ၎င်းတို့ကို ဖယ်ရှားခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

၆၂။ မှန်ကန်သော်လည်း အပြုသဘောမဆောင်သော အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များကို ဖြေရှင်းနိုင်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို လိုက်နာရမည်-

- (က) မှန်ကန်သော်လည်း အပြုသဘောမဆောင်သည့် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များအား စားသုံးသူများက ရေးသားလွှင့်တင်ခြင်းကို ဟန့်တားခြင်း မပြုလုပ်ရ။

- (ခ) မှန်ကန်သော်လည်း အပြုသဘောမဆောင်သော အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များကို တားမြစ်ရန် သို့မဟုတ် အပြုသဘောမဆောင်သော တုံ့ပြန်ချက်ကို ရေးသားခြင်းအစား တိုင်ကြားမှုများပေးပို့ရန်အလို့ငှာ ပဋိညာဉ်တွင် ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းခြင်းမပြုရ။
- (ဂ) မှန်ကန်သော်လည်း အပြုသဘောမဆောင်သော သုံးသပ်ချက်များကို ပြုပြင်ခြင်း သို့မဟုတ် နှောင့်နှေးအောင်ပြုလုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖြန့်ဝေခြင်းမှ တားမြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကွယ်ဝှက်ခြင်းများ မပြုရ။
- (ဃ) မမျှတသောနည်းလမ်းဖြင့် ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ။

၆၃။ အစွန်းမရောက်စေရေးကျင့်သုံးသည့် အထင်မြင်လွဲမှားစေသော အလေ့အကျင့်များကို ဖြေရှင်းနိုင်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များအား ကိုင်တွယ်ခြင်းနည်းလမ်း ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များဖြစ်သည့် (၁) ထုတ်ပြန်မည့်အချိန်ဇယား၊ (၂) အဆင့်နှင့် စုပေါင်းအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းစံနှုန်းထား၊ (၃) အချို့သုံးသပ်ချက်များကို လက်ခံရန် သို့မဟုတ် ဖြန့်ဝေရန်ငြင်းပယ်ခြင်း၏ အကြောင်းပြချက်များ အပါအဝင် လုပ်ငန်းတစ်ခုကလက်ခံကျင့်သုံးသော အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များကို ကိုင်တွယ်သည့် နည်းလမ်းများအား ရှင်းလင်းသိသာ ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြခြင်း၊
- (ခ) စားသုံးသူများ၏ တုံ့ပြန်ချက်များ၊ အတည်ပြုပြီးအဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များနှင့် စုပေါင်းရမှတ်များကို ရှင်းလင်း၍ သိသာပေါ်လွင်စွာ ထုတ်ဖော်ပြသခြင်းမှတစ်ဆင့် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်နှင့် သုံးသပ်ချက်များကို မျှတပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစွာ ဖော်ပြခြင်း၊
- (ဂ) Platform ပေါင်းစုံမှ အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များ၏ စုပေါင်း ရမှတ်ကို တွက်ချက်ရာတွင် တူညီသောတုံ့ပြန်ချက်ကို ပို၍ တွက်ချက်ခြင်း မပြုခြင်း၊

၆၄။ မက်လုံးပေးသဖြင့် ရရှိသည့်အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များကို ဖြေရှင်းနိုင်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ Platform ၊ သုံးသပ်ချက်ရေးသားသည့် ဝက်ဘ်ဆိုဒ်နှင့် လူမှုကွန်ရက်များ အပါအဝင် ကြားခံအဖွဲ့အစည်း၏ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်များသည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို လိုက်နာရမည်-

- (က) မည်သည့် မီဒီယာအမျိုးအစားကို အသုံးပြုစေကာမူ ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစား သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် ဆက်နွယ်မှုများကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြခြင်း၊
- (ခ) ကောင်းမွန်သော အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များ ရေးသားအပ်သော မည်သည့်မက်လုံးများကိုမဆို ရှင်းလင်း၍ သိသာထင်ရှားသောပုံစံဖြင့် ထုတ်ဖော်ပြသရန်နှင့် ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မက်လုံးပေးသည့် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များကို စားသုံးသူများက အလွယ်တကူ ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ခြင်း၊ မက်လုံးများတွင် နစ်နာကြေး၊ အခမဲ့ပေးသော ထုတ်ကုန်များ၊ အကြွေးဝယ်ယူနိုင်သည့် အခွင့်အရေး သို့မဟုတ် နောင်တွင် ဈေးလျှော့ပေးရန် ကတိကဝတ်များ ပါဝင်နိုင်ခြင်း၊
- (ဂ) အပြုသဘော ဆောင်သော သုံးသပ်ချက်ရရှိရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် စားသုံးသူများကို ယုတ္တိမတန်သော မက်လုံးပေးခြင်းမပြုလုပ်ရခြင်း၊
- (ဃ) အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များ၏ ရမှတ်များကို စုစည်းဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါက စုပေါင်းရမှတ်တွင် သုံးသပ်ချက်များကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားခြင်း၊
- (င) ကနဦးမှတ်ပုံတင်ခြင်း ဥပမာ ကြိုတင်နံပါတ် သို့မဟုတ် ဝယ်ယူသည့် မှတ်တမ်းနှင့်သုံးသပ်သူ၏ Internet Protocol (IP) လိပ်စာတို့မှတစ်ဆင့် သုံးသပ်ချက်ပေးသူများ၏ အထောက်အထားကို အတည်ပြုနိုင်မှုအပါအဝင် သုံးသပ်ချက်များကို အတည်ပြုပေးနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို တည်ထောင်ခြင်း၊ ထိုသို့စီမံဆောင်ရွက်မှုသည် စားသုံးသူများ အွန်လိုင်းတွင် သုံးသပ်ချက်ရေးသားဖော်ပြခြင်းကို ဟန့်တားမှု မဖြစ်စေရေး ဂရုပြုခြင်း။

အပိုင်း (၁၀)

ငွေပေးချေမှုဆိုင်ရာ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ငွေပေးဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ

၆၅။ E-Commerce ဖြင့် ရောင်းဝယ်မှုများအတွက် သမားရိုးကျနည်းလမ်းဖြင့် ငွေပေးချေမှု သာမက အွန်လိုင်းဖြင့် ငွေပေးချေမှုများဆောင်ရွက်ရာတွင် ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းများ ဥပဒေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်က ထုတ်ပြန်ထားသည့် မိုဘိုင်းငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း၊ မိုဘိုင်းဘဏ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်၊ အီလက်ထရောနစ် ကတ်ဖြင့် ငွေပေးချေမှုဆိုင်ရာ တည်ဆဲဥပဒေနှင့် ညွှန်ကြားချက်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်က အခါအားလျော်စွာ ထုတ်ပြန်သည့် ညွှန်ကြားချက်များ၊ နိုင်ငံခြားငွေပေးချေမှုများ အတွက် နိုင်ငံခြားသုံးငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် ညွှန်ကြားချက်များ၊ ရောင်းချသူ ကိုယ်စား ငွေကောက်ခံရှင်းလင်းသည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အမိန့်တို့နှင့်အညီ ငွေပေးချေမှု ဆောင်ရွက်ရမည်။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်မှ လိုင်စင် ရရှိထားသောဘဏ်များ၊ မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ရရှိထားသော မိုဘိုင်းငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ရောင်းချသူကိုယ်စား ငွေကောက်ခံရှင်းလင်းသည့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများနှင့် ချိတ်ဆက်၍ ခွင့်ပြုထားသော အီလက်ထရောနစ် ငွေကြေး၊ ခွင့်ပြုထားသော ငွေပေးချေမှု နည်းလမ်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အသုံးပြုရမည်။

၆၆။ ငွေပေးချေမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည် မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်က သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။ အီလက်ထရောနစ် နည်းလမ်းအသုံးပြု ငွေပေးချေဝန်ဆောင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အသုံးပြုပုံ နည်းလမ်းများ၊ အရေးကြီးသည့် သတိပေးချက်များ၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ဖွယ် အခြေအနေများ၊ ဝန်ဆောင်မှု တန်ဖိုးသတ်မှတ်ချက်များနှင့် အခြားသောကိစ္စရပ်များကို အသုံးပြုသူများအား အသိပေးရမည်။ ငွေပေးချေဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည် မလျော်ကန်သော ဝန်ဆောင်မှု သတ်မှတ်ချက်များကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်း မပြုလုပ်ရပါ။ ၎င်းတို့သည် ပြီးပြည့်စုံသော၊ တသမတ်တည်း ဖြစ်သော၊ နောက်ကြောင်းလိုက်နိုင်သော၊ လုံခြုံမှုရှိသော အီလက်ထရောနစ်နည်းလမ်းအသုံးပြု ငွေပေးချေမှု ညွှန်ကြားချက်များကို တိကျစွာလိုက်နာရမည်။

၆၇။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများသည် ပစ္စည်းဝယ်ယူမှုဆိုင်ရာ အထောက်အထားများနှင့် ငွေပေးချေမှုမှတ်တမ်းများကို အနည်းဆုံး (၃) နှစ် အထိ ထိန်းသိမ်းထားရမည်။ အွန်လိုင်းဖြင့် ငွေပေးချေဝန်ဆောင်မှုပေးသူများသည် အသုံးပြုသူများက တောင်းခံလာပါက ၎င်း၏ အနီးဆုံးသုံးနှစ်ကာလ ငွေပေးငွေယူ မှတ်တမ်းများကို အခမဲ့ပေးရမည်။

၆၈။ အွန်လိုင်းဖြင့် ငွေပေးချေဝန်ဆောင်မှုများတွင် ငွေပေးချေမှု လုံခြုံရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အသုံးပြုသူများ၏ အမှားအယွင်းကြောင့်မဟုတ်ဘဲ တစ်စုံတစ်ရာ ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုဆုံးရှုံးမှုအတွက် ယင်းငွေပေးချေဝန်ဆောင်မှုပေးသူများက အပြည့်အဝ ဖြေရှင်းပေးရမည်။

၆၉။ ငွေပေးချေဝန်ဆောင်မှုသုံးစွဲသူသည် ငွေပေးချေမှုညွှန်ကြားချက်တွင် ပါဝင်သောငွေပမာဏ၊ ပေးသူနှင့် အခြားအချက်အလက်များကို သေချာစွာစစ်ဆေးရမည်။ ငွေပေးချေမှုညွှန်ကြားချက်သည် တစ်စုံတစ်ရာမှားယွင်းနေပါက ငွေပေးချေဝန်ဆောင်မှုပေးသူသည် ချက်ချင်း စစ်ဆေးပြီး မှားယွင်းချက်ကိုပြုပြင်ရန် လိုအပ်သလိုဆောင်ရွက်ရမည်။ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူသည် ယင်းမှားယွင်းမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းနှင့်မသက်ဆိုင်ကြောင်း ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါက သုံးစွဲသူများ၏ ခိုင်လုံသည့်အထောက်အထားရှိသော ဆုံးရှုံးမှုများအတွက် ထိုက်သင့်သည့်လျော်ကြေးပေးရမည်။

၇၀။ အွန်လိုင်းဖြင့် ငွေပေးချေဝန်ဆောင်မှုပေးသူသည် ငွေပေးချေမှု ပြီးဆုံးသည့်အခါ ငွေပေးချေမှု အတည်ပြုချက်အထောက်အထားကို သုံးစွဲသူအား တိကျမှန်ကန်စွာ ပေးရမည်။

၇၁။ ဝန်ဆောင်မှုအသုံးပြုသူသည် ငွေပေးချေမှုစကားဝှက်များ၊ အီလက်ထရောနစ် ထိုးမြဲလက်မှတ်အချက်အလက်များနှင့် အခြားလုံခြုံရေးကိရိယာများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရမည်။ အသုံးပြုသူများအနေဖြင့် လုံခြုံရေးကိရိယာများ ဆုံးရှုံးခြင်း သို့မဟုတ် မှားယွင်းစွာ အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုချက်မပေးဘဲ ငွေပေးချေခြင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ငွေပေးချေဝန်ဆောင်မှုပေးသူအား ချက်ချင်းအကြောင်းကြားရမည်။

၇၂။ ငွေပေးချေ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူသည် ခွင့်ပြုချက်မပါသော ငွေပေးချေခြင်းကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသည့် ဆုံးရှုံးမှုများအတွက် တာဝန်ရှိသည်။ ထိုခွင့်ပြုချက်မပါဘဲ ငွေပေးချေမှုသည် အသုံးပြုသူ ၏ အမှားကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းသက်သေပြနိုင်လျှင် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူတွင် တာဝန်မရှိပါ။

၇၃။ ငွေပေးချေဝန်ဆောင်မှုပေးသူသည် ခွင့်ပြုချက်မပါသော ငွေပေးချေမှုနှင့်ပတ်သက်၍ တွေ့ရှိခြင်း သို့မဟုတ် သုံးစွဲသူ၏ခွင့်ပြုချက်မပါဘဲ ငွေပေးချေခြင်း အသိပေးချက်လက်ခံရရှိခြင်း အပေါ် ဆုံးရှုံးမှုများထပ်မံပေါ်ပေါက်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို ချက်ချင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။ ငွေပေးချေဝန်ဆောင်မှုပေးသူများက ချက်ချင်းအရေးယူဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့် ထပ်မံဆုံးရှုံးမှုများ ပေါ်ပေါက်ပါက ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများတွင် တာဝန် ရှိသည်။

အပိုင်း (၁၁)

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုနှင့် အချက်အလက်ကာကွယ်ခြင်း

၇၄။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေနှင့် နိုင်ငံသားများ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလွတ်လပ်မှုနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလုံခြုံမှုကို ကာကွယ်ပေးရေးဥပဒေနှင့် အခြားတည်ဆဲဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ဤအပိုင်းပါ အခြေခံကျင့်ဝတ်များအရ စားသုံးသူများ၏ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာလွတ်လပ်မှုနှင့် အချက်အလက်များကို ကာကွယ်ရန်အလို့ငှာ တာဝန်ဝတ္တရားများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

၇၅။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ဆက်စပ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာအချက်အလက်များအတွက် အောက်ဖော်ပြပါ အခြေခံကျင့်ဝတ်များကို သင့်လျော်သလို လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်-

- (က) **အချက်အလက်စုဆောင်းမှုကန့်သတ်ခြင်း။** ။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များနှင့် ငွေပေးချေမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ကောက်ခံခြင်းတို့ကို အကန့်အသတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိခိုက်လွယ်သောအချက်အလက်များအပါအဝင် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်ကိုမဆို ဥပဒေနှင့်အညီ မျှတသော နည်းလမ်းများဖြင့် အချက်အလက်ကောက်ယူမည့်သူကို သိရှိစေခြင်း သို့မဟုတ် မလျော်ကန်သော အခြားရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သုံးစွဲမည်မဟုတ်ကြောင်း အာမခံခြင်း သို့မဟုတ် သဘောဆန္ဒကို ကြိုတင်ရယူခြင်းဖြင့် အချက်အလက် စုဆောင်းရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) **အရည်အသွေးကောင်းအချက်အလက်ကောက်ခံခြင်း။** ။ ကောက်ခံမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို အသုံးပြုမည့် ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီစေရန်၊ ရည်ရွယ်ချက်များကို ရောက်ရှိစေရေး လိုအပ်သည်အထိသာ ကောက်ခံစေရန်နှင့် တိကျပြည့်စုံ၍ နောက်ဆုံးရ အချက်အလက်များဖြစ်စေရန် သေချာစွာဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) **သတ်မှတ်ရည်ရွယ်ချက်အရသာ သုံးစွဲခြင်း။** ။ ကောက်ယူမည့်ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာအချက်အလက်များအား အသုံးပြုမည့်ရည်ရွယ်ချက်ကို အချက်အလက်စတင်ကောက်ယူမည့်အချိန်ထက် နောက်မကျစေဘဲ သတ်မှတ်ရန်နှင့် အခြား

ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် သဟဇာတမဖြစ်ဘဲ ထိုရည်မှန်းရည်ရွယ်ချက်များကိုသာ ပြည့်ဝစေရေး ကန့်သတ်သုံးစွဲမှုကို သတ်မှတ်ရန်နှင့် ရည်ရွယ်ချက်ပြောင်းလဲသော အခြေအနေတစ်ခုစီအတွက် ခွဲခြားဖော်ပြရန် လုပ်ဆောင်ရမည်။

(ဃ) **အသုံးပြုမှုကန့်သတ်ခြင်း** ။ ။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော်ခြင်း၊ ရယူ/အသုံးပြုနိုင်ရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ရည်ရွယ်ချက်အရသာ သုံးစွဲရေးအခြေခံဖြင့် သတ်မှတ်ရည်ရွယ်ချက်အပြင် အခြားရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အသုံးပြုခြင်း (ကာယကံရှင်၏ သဘောတူဆန္ဒရယူပြီးသည့်အခြေအနေ သို့မဟုတ် ဥပဒေအရအသုံးပြုနိုင်သည့် အခြေအနေများမှအပ) မဖြစ်ပေါ်စေရေး ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိန်းသိမ်းထားရှိသော အချက်အလက်များအား အခကြေးငွေရယူ၍ဖြစ်စေ အခမဲ့ဖြစ်စေ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုသို့ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်း မပြုလုပ်ရ။ ထို့ပြင် အများပြည်သူသို့ ချပြအသိပေးခြင်း မပြုလုပ်ရ။ အချက်အလက်စုဆောင်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက် ပြီးမြောက်သွားသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မူလရည်ရွယ်ချက်ထက်ကျော်လွန်ပြီး ကာလတစ်ခုအတွင်း၌သာ သိမ်းဆည်းရမည် သို့မဟုတ် ဥပဒေအရဖြစ်စေ သို့မဟုတ် အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားကို ဆန့်ကျင်လာသည့်အခြေအနေများတွင်ဖြစ်စေ ဖျက်ဆီးခြင်းကို တားမြစ်ထားခြင်းမရှိပါက ဖျက်ဆီးရမည်။

(င) **လုံခြုံရေးအရ အကာအကွယ်ပေးခြင်း** ။ ။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များဆုံးရှုံးမှု သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုမှု၊ ဖျက်ဆီးမှု၊ အသုံးပြုမှု၊ ပြုပြင်မွမ်းမံမှု သို့မဟုတ် ဖွင့်ဟထုတ်ဖော်မှုကဲ့သို့သော “ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ” (Risk) များမှ ကာကွယ်ပေးနိုင်ရေး ဈေးကွက်သဘာဝနှင့် လျော်ညီသော လုံခြုံရေးအကာအကွယ်များ အသုံးပြုရန် သေချာစွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။ သို့ရာတွင် စားသုံးသူ၏ ပေါ့ဆမှု၊ မိမိ၏ လျှို့ဝှက်ကုဒ် (Password) ကဲ့သို့ လျှို့ဝှက်ထားရမည့် အချက်များအား အခြားသူထံ တိုက်ရိုက်ဝေမျှခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်လာပါက E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများတွင် တာဝန်မရှိစေရ။

(စ) ရိုးသားပွင့်လင်းမှုရှိခြင်း ။ ။ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု၊ အလေ့အထများ၊ မူဝါဒများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ရိုးသားပွင့်လင်းမှုဆိုင်ရာ အထွေထွေမူဝါဒတစ်ခုကို ချမှတ်နိုင်ရေး ဆောင်ရွက် ရမည်။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းအချက်အလက်များ၏ သဘောသဘာဝနှင့် ဒေတာ အမျိုးအစား၊ အချက်အလက်များသုံးစွဲမှု၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်များ၊ ဒေတာ ထိန်းချုပ်သူ၏ သက်သေခံအထောက်အထားများနှင့် အမြဲတမ်း နေရပ်လိပ်စာ စသည့်အချက်တို့ကို အဆိုပါမူဝါဒတွင် ထည့်သွင်းသင့်သည်။

(ဆ) တစ်ဦးချင်းစီ ပါဝင်နိုင်ခြင်း။ ။ တစ်ဦးချင်းစီပါဝင်နိုင်ရေးအခြေခံ ကျင့်ဝတ်အရ အောက်ဖော်ပြပါအခွင့်အရေးများရှိသည်-

- (၁) အချက်အလက်ထိန်းချုပ်သူထံမှ ကာယကံရှင်၏ အချက်အလက်ကို ၎င်းက ရယူပိုင်ခွင့် သို့မဟုတ် ဒေတာထိန်းချုပ်သူ၏ လက်ဝယ်တွင် ၎င်းနှင့် သက်ဆိုင်သော အချက်အလက်များ ရှိ/မရှိ အတည်ပြုချက် ရယူပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- (၂) ကာယကံရှင်နှင့်ပတ်သက်သည့်အချက်အလက်များအတွက် ကျိုးကြောင်း ဆီလျော်သော အချိန်ကာလအတွင်း၊ အဖိုးအခပေးရန် လိုအပ်ပါက အလွန်အကျွံ မဟုတ်သည့် ပမာဏဖြင့်၊ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သော လုပ်ဆောင်ပေးမှုပုံစံဖြင့်၊ ၎င်းအတွက်အလွယ်တကူ နားလည်နိုင်သော ပုံစံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ဆက်သွယ်လုပ်ဆောင်ပေးသင့်သည်။
- (၃) အထက်အပိုဒ်ခွဲငယ် (၁) နှင့် (၂) ပါ အခွင့်အရေးရှိမှုများအရ ပြုလုပ်သည့် တောင်းဆိုချက်ကိုငြင်းပယ်ပါက ငြင်းပယ်ရခြင်း၏ အကြောင်းပြချက်ကို တောင်းဆိုခွင့်ရှိရန်နှင့် ထိုသို့ငြင်းပယ်ခြင်းအပေါ် စောဒကတက်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။
- (၄) အချက်အလက်ပိုင်ရှင်သည် ၎င်း၏ အချက်အလက်နှင့် ပတ်သက်၍ စောဒက တက်ခွင့်ရှိသည့်အားလျော်စွာ ၎င်း၏တင်ပြမှု အောင်မြင်ပါက အချက်အလက်များကို ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ ပြည့်စုံစွာ ဖြည့်စွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ရှိသည်။

- (ဇ) **တာဝန်သိတာဝန်ခံမှု** - ဒေတာထိန်းချုပ်သူအဖြစ် တာဝန်ရှိပါက အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော အခြေခံကျင့်ဝတ်များကို လိုက်ပါဆောင်ရွက်စေမည့် အကျိုးရှိ သက်ရောက်စေမည့်အစီအမံနှင့်အညီ လိုက်နာရန်တာဝန်ရှိသည်။
- (ဈ) **သဘောဆန္ဒ** - ကာယကံရှင်နှင့်ပတ်သက်သည့်အချက်အလက်များကို ထုတ်ဖော် ခြင်း သို့မဟုတ် အသုံးပြုခြင်း၊ စုဆောင်းခြင်းများအတွက် ကာယကံရှင်၏ သဘောဆန္ဒကိုတောင်းခံခြင်း သို့မဟုတ် အသိပေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ည) **လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာစိန်ခေါ်မှု** - စားသုံးသူများက အထက်ဖော်ပြပါ လိုက်နာရမည့် အခြေခံကျင့်ဝတ်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ အဖွဲ့အစည်းများ၏ စည်းကမ်းကြီးကြပ်မှုဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများနှင့် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသူများကို အကြောင်းကြားနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ရမည်။

၇၆။ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုအခြေခံကျင့်ဝတ်များနှင့်သက်ဆိုင်သည့် လိုအပ်သောအစီအမံ များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလွတ်လပ်မှုကို စီမံကွပ်ကဲသည့် အစီအစဉ်တစ်ခုကိုတည်ထောင်ရန် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူကို အားပေးတိုက်တွန်း သည်။

၇၇။ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုအား လေးစားလိုက်နာခြင်းနှင့် နည်းပညာပိုင်း ကူးလူး ဆက်သွယ်အဆင့်မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလွတ်လပ်မှုကို တိုးမြှင့်စေသည့် နည်းပညာများ (Privacy-Enhancing Technologies - PETs) ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးနှင့် အသုံးပြုမှုကို မြှင့်တင်စေရေးအတွက် အစီအမံများချမှတ်ရန် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင် သူကို အားပေးတိုက်တွန်းသည်။

၇၈။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလွတ်လပ်မှုကို ကာကွယ်နိုင်ရန် အလို့ငှာ ပညာရေးနှင့် အသိပညာပေးမှုများ မြှင့်တင်ရေး၊ အရည်အသွေးမြှင့်တင်ရေးနှင့် နည်းပညာ အစီအမံများ တိုးမြှင့်နိုင်ရေးအတွက် ဖြည့်စွက်အစီအမံများ ချမှတ်ရာတွင် ဆက်စပ် ဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၇၉။ နည်းပညာဆိုင်ရာအစီအမံများကို အလွဲသုံးစားပြုကာ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာအချက်အလက် များ ပေါက်ကြားခြင်းနှင့် လိုက်နာရမည့်တည်ဆဲဥပဒေများကို ချိုးဖောက်ကြောင်း တွေ့ရှိပါက E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူက သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်သို့ အကြောင်းကြားရမည်။

၈၀။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် သုံးစွဲသူများ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ရာဇဝင်အချက်အလက်များ ချိုးဖောက်နိုင်ဖွယ်ရှိသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Risk) ကို လျော့ချရန်၊ လူမျိုးရေးနှင့် ဘာသာရေးစသည့် အချက်အလက်များအပေါ် ခွဲခြားမှုမရှိစေရန်၊ မှတ်ပုံတင် အချက်အလက်အတည်ပြုခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ခွဲခြားမှု မရှိစေရန်၊ ကိုယ်ရေး အချက်အလက်များရောင်းချမှု သို့မဟုတ် ထုတ်ဖော်အသုံးပြုမှု၊ စားသုံးသူ၏ ခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် ရှင်းလင်းတိကျသည့် သဘောဆန္ဒမယူဘဲ အွန်လိုင်းမှရရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို ရောင်းချမှု၊ ငှားရမ်းမှု သို့မဟုတ် ဖလှယ်မှုတို့ကို တားမြစ်နိုင်ရန် အတွက် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

အပိုင်း (၁၂)

မူပိုင်ခွင့်၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ၏ တာဝန်ရှိမှု

မူပိုင်ခွင့်နှင့် ကိုက်ညီစေခြင်း

၈၁။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာဥပဒေများဖြစ်သည့် ကုန်အမှတ် တံဆိပ်မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ (Trademark)၊ စက်မှုဒီဇိုင်းမူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ (Industrial Design)၊ တီထွင်မှုမူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ (Patent) နှင့် စာပေနှင့် အနုပညာမူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ (Copyright) များပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ မူပိုင်ခွင့်ကို တိုက်ရိုက်ချိုးဖောက်သည့် မည်သည့်အပြုအမူ မျိုးကိုမဆို ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

၈၂။ E-Commerce Platform လုပ်ငန်းရှင်သည် အောက်ဖော်ပြပါ တို့အတွက် လေးစား လိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသည်-

(က) E-Commerce Platform တွင် ရောင်းချနေသော ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုသည် မူပိုင်ခွင့်ကို ချိုးဖောက်ထားကြောင်း သိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ၊ သိနိုင်သည်ဟု ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက်ရှိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ Platform မှ ဖယ်ရှားနိုင်ရေး လိုအပ်သော အရေးယူမှုကို လုပ်ဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ပါက E-Commerce Platform လုပ်ငန်းရှင်သည် Platform ၌ ရောင်းချသည့် လုပ်ငန်းရှင် ကဲ့သို့ တာဝန်ရှိသည်။

(ခ) **မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်ထားကြောင်း သိခြင်း သို့မဟုတ် သိရန်ပျက်ကွက်ခြင်း အခြေအနေ** ဟု ဆိုရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါအခြေအနေများ အကျုံးဝင် သက်ဆိုင်သည် -

- (၁) မူပိုင်ခွင့်ချိုးဖောက်ခြင်းကို ကာကွယ်တားဆီးခြင်းမပြုဘဲ သိလျက်နှင့် ဖြစ်စေ၊ သိနိုင်သည်ဟု ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက်ရှိလျက်နှင့်ဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်နေခြင်း။
- (၂) မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာအခွင့်အရေးရရှိသူတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို အကာအကွယ် ပေးရန် သင့်လျော်သော အစီအမံများ ချမှတ်ထားခြင်းမရှိဘဲ ချိုးဖောက် နိုင်ခြေရှိသည့် အခြေအနေကို ဖန်တီးခြင်း။

- (၃) ရောင်းအားမြှင့်တက်နေသော ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များအား ထုတ်လုပ်သူ၊ ရောင်းချသူများထံ နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖော်ပြ၊ မျှဝေ၊ ရောင်းချခြင်း။
- (ဂ) မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးရရှိသူက ယင်း၏အခွင့်အရေးကို ချိုးဖောက်ကြောင်း သက်သေနှင့်တကွ တိုင်ကြားလာလျှင် ချိုးဖောက်ထားသော ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုကို ရောင်းဝယ်ခြင်းမှ တားဆီးရန်အလို့ငှာ E-Commerce Platform က ကိုယ်ပိုင်ချမှတ်ထားသော မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများအရ လည်းကောင်း သို့မဟုတ် လိုအပ်သော အစီအမံများ ချမှတ်၍ လည်းကောင်း ချက်ချင်းအရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။ မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ချိုးဖောက်မှုများဖြစ်ပေါ်လာပါက တိုင်ကြားနိုင်ရန်အတွက် E-Commerce Platform မှတစ်ဆင့် အစီရင်ခံရေးသားတင်ပြရမည့်ပုံစံကို သတ်မှတ်ထားရှိရမည်။
- (ဃ) အပိုဒ်ခွဲ(ဂ) အရ တိုင်ကြားလာပါက ယင်းတိုင်ကြားချက်ကို သက်ဆိုင်သူထံ ပြန်လည် အကြောင်းကြားရမည်။ အကြောင်းကြားခြင်းအပေါ် သက်ဆိုင်သူဘက်မှ တုံ့ပြန်လာခြင်း မရှိလျှင် သို့မဟုတ် တိုင်ကြားမှုကို (၇) ရက်အတွင်း ပြန်လည် ချေပခြင်း မရှိလျှင် (၇)ရက် ပြည့်မြောက်သည့်နေ့မှစ၍ ယင်းကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုကို E-Commerce Platformပေါ်မှ ဖြုတ်ချရမည်။
- (င) ယင်းကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုသည် မူပိုင်ခွင့်တစ်ရပ်ရပ်ကို သိသိသာသာ ချိုးဖောက်နေသည်ဟု E-Commerce Platform ပေါ်မှ ချက်ချင်းဖြုတ်ချရမည်။
- (စ) E-commerce Platform ၌ ရောင်းချသည့်လုပ်ငန်းရှင်ထံမှ မူပိုင်ခွင့်ကို ချိုးဖောက်ထားမှုမရှိကြောင်း ဖော်ပြသည့် ကနဦးသက်သေပါဝင်သော ပြန်လည်ချေပချက်ကို တင်ပြလာပါက ယင်းဖြေရှင်းချက်ကို တိုင်ကြားခဲ့သည့် မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာအခွင့်အရေးရရှိသူထံသို့ ပြန်လည်ပေးပို့ရမည်။ မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးရရှိသူသည် မူပိုင်ခွင့်ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း အထောက်အထားကို တရားရုံး သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ ဌာန၌အမှုဖွင့်ဆောင်ရွက်ထားကြောင်း သက်သေအထောက်အထားကို ရက်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ပြန်လည်တင်ပြရမည်။ အဆိုပါ ရက်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ယင်း

တိုင်ကြားချက်နှင့် ပတ်သက်သော မူပိုင်ခွင့်ကာကွယ်မှုဆိုင်ရာ သီးခြားအစီအမံများကိုဆောင်ရွက်ပေးထားရမည်ဖြစ်ပြီး သတ်မှတ်ကာလအတွင်း တင်ပြနိုင်ခြင်း မရှိပါက မူပိုင်ခွင့် ကာကွယ်မှုဆိုင်ရာ သီးခြားအစီအမံများကို ရပ်ဆိုင်းရမည်။

(ဆ) ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု၏ ဒီဇိုင်း/ ပုံစံ/ ထုပ်ပိုးမှု အလုံးစုံပုံစံ ချိုးဖောက်ခြင်း (ပုံတူပြုလုပ်ခြင်း)ကို E-Commerce Platform ပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ အခြားPlatform များတွင် လည်းကောင်း ပြုလုပ်ခြင်းကို လက်ခံဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ။

(ဇ) အသိပေးတိုင်ကြားနိုင်မည့် အစီအမံများကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးရရှိသူက E-Commerce Platform တွင် ပူးပေါင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းများ ချမှတ်ကျင့်သုံးခြင်းကို အားပေးဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဈ) အကြောင်းကြားခြင်းနှင့် တိုင်ကြားခြင်းနည်းလမ်းများကို သက်ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်အလိုက် သင့်လျော်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ အထူးကိစ္စရပ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော တိုင်ကြားမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းကဲ့သို့သော အကြောင်းကြားခြင်းနှင့် တိုင်ကြားခြင်းနည်းလမ်းများတွင် ပါဝင်မည့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများကို ယင်းကိစ္စရပ်အား မိတ်ဆက်ပေးခြင်းနှင့် တိုင်ကြားမှုကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နေခြင်း အခြေအနေကို သက်ဆိုင်သူထံ အကြောင်းကြားရမည်။

၈၃။ E-Commerce Platform ၌ ရောင်းချသည့်လုပ်ငန်းရှင်သည် အောက်ဖော်ပြပါတို့ကို လေးစားလိုက်နာရန် တာဝန်ရှိသည်-

(က) မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်နိုင်သည့် မည်ကဲ့သို့သောအပြုအမူကိုမဆို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ အားပေးကူညီမှုများကို ရှောင်ကြဉ်ရမည်။ မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်ခြင်း မဖြစ်ပေါ်စေရန် တားဆီးကာကွယ်သည့် နည်းလမ်းများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) မူပိုင်ခွင့်ကာကွယ်ရေး ပိုမိုအားကောင်းစေရေးအတွက် တည်ဆဲဥပဒေများနှင့် အညီ လိုင်စင်ရယူခြင်း သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ပြည့်စုံစွာဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) မည်သည့် E-Commerce Platform ကိုမဆိုအသုံးပြု၍ ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု၏ ဒီဇိုင်း/ပုံစံ/ထုတ်ပိုးမှုကို အလုံးစုံချိုးဖောက်ထားသည့် (ပုံတူကူးယူ ထားသည့်) ကုန်စည်ရောင်းချခြင်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှု ပံ့ပိုးခြင်းတို့ကို ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

တာဝန်ရှိမှု

၈၄။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများသည် အောက်ဖော်ပြပါအချက်များကို ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် အပြည့်အဝတာဝန်ရှိသည်-

(က) E-Commerce Platform တွင် ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုကို ဝင်ရောက် ရောင်းချရန် ရောင်းချသူများ၏ အချက်အလက်များ (အထောက်အထား၊ လိပ်စာ၊ ဆက်သွယ်ရမည့်အချက်အလက်၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခွင့်လိုင်စင်နှင့် အခြား အချက်အလက် အစစ်အမှန်များအစရှိသဖြင့်) ကို တိတိကျကျ စာရင်းထားရှိရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပြီး မှန်ကန်ကြောင်း စစ်ဆေးခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်းနှင့် ယင်းအချက်အလက်များအတိုင်း E-Commerce Platform တွင် စာရင်းရေးသွင်း မှတ်တမ်းဖွင့်ထားရမည်ဖြစ်ကာ ပုံမှန်အတည်ပြုခြင်းနှင့် နောက်ဆုံးအခြေအနေ နှင့်အညီ ပြင်ဆင်မှုပြုလုပ်ရမည်။

(ခ) အပိုဒ်ခွဲ (က) ပါ ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ရာတွင် စိစစ်ရန်နှင့် အတည်ပြုရန်လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင် ရွက်ရမည်။

(ဂ) E-Commerce Platform တွင် တရားမဝင်ရောင်းချသော ကုန်စည်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါအစီအမံများကို ချမှတ်ရမည် -

(၁) ယင်းတို့ကို ရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်ရေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ချမှတ်သည့် အစီအမံ များနှင့် အသုံးပြုသူများထံမှ အသိပေးချက်များကို လက်ခံအသိပေး အကြောင်းကြားခြင်းစနစ်ကို တည်ထောင်ခြင်း၊

- (၂) တရားမဝင် ရောင်းချသောဖြစ်ရပ်များ တွေ့ရှိပါက တည်ဆဲဥပဒေများ နှင့်အညီ ယင်းတို့ကို အရေးယူဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထားရှိခြင်း၊ ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက် မည့် အစီအမံများ ချမှတ်ကျင့်သုံးခြင်း၊
- (ဃ) ကွန်ယက်လုံခြုံရေးနှင့် ကောင်းမွန်တည်ငြိမ်စွာ လည်ပတ်နိုင်စေရေး၊ အွန်လိုင်း တရားမဝင်လုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် ပြစ်မှုများကို တားဆီးရေး၊ အွန်လိုင်းလုံခြုံရေး ဆိုင်ရာ ဖြစ်စဉ်များကို ထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ်ရန်နှင့် E-Commerce အရောင်း အဝယ်များ လုံခြုံမှုရှိစေရန်အတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာဆိုင်ရာ အစီအမံများ ချမှတ် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (င) ကုန်စည်၊ ဝန်ဆောင်မှုနှင့် အရောင်းအဝယ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို အရောင်းအဝယ်ပြီးစီးသည့်နေ့မှ အနည်းဆုံး (၃) နှစ် လုံခြုံစွာထိန်းသိမ်းထား ရှိရမည်။ ယင်းအချက်အလက်များအား ဥပဒေနှင့်အညီ တရားရုံး သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းက တောင်းဆိုလာပါက ပေးပို့ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (စ) E-Commerce Platform ၌ ရောင်းချသည့်လုပ်ငန်းရှင်များအတွက် အရောင်း အဝယ်ပြုလုပ်နိုင်ရန် ပွင့်လင်းမြင်သာပြီး မျှတသော၊ ရှင်းလင်းသော ဝန်ဆောင်မှု ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများကို သတ်မှတ်ပေးရန်၊ E-Commerce Platform သို့ ဝင်ရောက် ရောင်းချခြင်းနှင့် ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ၎င်းတို့၏ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် တာဝန်များကို ဖော်ပြရန်၊ E-Commerce Platform ၏ စည်းမျဉ်းများ သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို ပင်မ စာမျက်နှာ၏ သိသာထင်ရှားသောနေရာတွင် မြင်သာအောင်အမြဲမပြတ် ဖော်ပြ ထားရှိရမည်။
- (ဆ) E-Commerce Platform ၌ ရောင်းချသည့်လုပ်ငန်းရှင်များအပေါ် မမျှတသော၊ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိသော အဖိုးအခနှုန်းထားများ သတ်မှတ်ကောက်ခံခြင်း ကို တားမြစ်သည်။
- (ဇ) သဘောတူထားသည့် ပဋိညာဉ်ပါ စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ Content များကို ဖန်တီး ခြင်း၊ အကြောင်းအရာ (Post) တင်ပြခြင်းနှင့် ဖယ်ရှားခြင်းတို့အတွက် လုပ်ငန်းရှင်

များအား ရှင်းလင်း၍ ဥပဒေနှင့်အညီဖြစ်သော ညွှန်ကြားချက်များကို ပေးအပ် နိုင်ရန်နှင့် စားသုံးသူများကို အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရန်ဥပဒေနှင့်အညီ ချမှတ် ထားသည့် Content Regulation များနှင့်သက်ဆိုင်သည့် စည်းမျဉ်းများဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို ပံ့ပိုးပေးရမည်။

(ဈ) E-Commerce Platform များနှင့် အွန်လိုင်း ငွေပေးချေမှုစနစ်များ ဒီဇိုင်း ပြုလုပ်ရာတွင် မသန်စွမ်းသူများ အခွင့်အရေးဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ အောက်ဖော်ပြပါအချက်များအပါအဝင် မသန်စွမ်းသူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည်-

- (၁) World Wide Web Consortium ၏ Web Content Accessibility Guidelines နှင့်အညီ E-Commerce Platform များကို ဒီဇိုင်းပြုလုပ်ရန်၊
- (၂) အလိုအလျောက်ခွဲခြားနိုင်သော နည်းပညာများ၊ စမတ်ကတ်စနစ်များ၊ အသံနှင့် တုံ့ပြန်နိုင်သော စနစ်များ၊ အလိုအလျောက် ဘေလ်ပေးဆောင်သော ဝန်ဆောင်မှုများကို လိုအပ်သလို ထည့်သွင်းပေးရန်၊
- (၃) ပညာပေးကဏ္ဍများထည့်သွင်းရန်။

၈၅။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများသည် Platform အသုံးပြုမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း များ၊ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ စတင်ရောင်းချခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ် ဆောင်ရွက်ပုံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လိုအပ်ချက်များကို လိုက်နာရမည်။ တည်ဆဲဥပဒေများအရ ကုန်စည် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် မည်သည့် တရားမဝင် ဆောင်ရွက်ချက် တစ်ရပ်ရပ်ကိုမဆို ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ။

အပိုင်း (၁၃)

ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေး

၈၆။ E-Commerce လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူသည် ဒီဂျစ်တယ်လုံခြုံရေးဘေးဖြစ်တန်စွမ်းကို ကောင်းမွန်စွာစီမံခန့်ခွဲရမည်။ E-Commerce အရောင်းအဝယ်တွင်ပါဝင်သည့် စားသုံးသူများနှင့် ဆက်စပ်သော မလိုလားအပ်သည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လျှော့ချရန် သို့မဟုတ် လျော့ပါးသက်သာစေရန်အတွက် လုံခြုံရေးအစီအမံများကို အကောင်အထည်ဖော် ရမည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏သက်ဆိုင်ရာဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက် ရမည်။

၈၇။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် စားသုံးသူများအနေဖြင့် လုံခြုံရေးနှင့် စစ်မှန်ကြောင်း အထောက်အထားပြသခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့် (Mechanism) နှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကိုရရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့် (Mechanism) ကို အသုံးပြုသူများအနေဖြင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (Risk) များ၏ ပမာဏကို ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်နိုင်ရေးအထောက်အကူဖြစ်စေရေးအတွက် ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော မြန်မာ သို့မဟုတ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စကားဖြင့်ဆောင်ရွက်ရမည်။

၈၈။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးဘေးဖြစ်တန်စွမ်းများကို လျှော့ချနိုင်ရန်အလို့ငှာ သင့်လျော်ပြီး ထိရောက်သော လုံခြုံရေးအစီအမံများကို အကောင် အထည်ဖော်ရမည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် အရေးပါသော လုပ်ဆောင်မှုများဖြစ်သည့် အချက်အလက်များ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ စစ်မှန်ကြောင်း အထောက်အထားပြသခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့် (Mechanism)၊ ပို့လွှတ်လိုက်သော အချက်အလက် (Data in Transmit) ၊ ထိန်းသိမ်းထားသော အချက်အလက် (Data at Rest)၊ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အချက်အလက်နှင့် ငွေပေးချေမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို ကာကွယ်မှု၊ လုံခြုံရေးထိန်းချုပ်မှုနှင့် ကွန်ရက် လုံခြုံရေးနယ်ပယ်များအတွက် အထူးအလေးပေး ဆောင်ရွက်ရမည်။

၈၉။ E-Commerce လုပ်ငန်းတွင်အသုံးပြုသော Content များကို လုံခြုံမှုအဆင့်အတန်း အလိုက် စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်း၊ လုံခြုံရေး ချိုးဖောက်မှု မဖြစ်ပေါ်စေရန် အထူးပြု စီမံခန့်ခွဲခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၉၀။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မူဝါဒ ဆိုင်ရာမူဘောင်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် သက်ဆိုင် ရာအစိုးရဌာနအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။ လိုအပ်ပါက ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်း များနှင့်ပါ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

အပိုင်း (၁၄)

အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်းနှင့် အနိမ့်ဆုံးတန်ဖိုး သတ်မှတ်ခြင်း

၉၁။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီ အထူးသဖြင့် အခွန်ဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုဥပဒေ၊ ဝင်ငွေခွန်ဥပဒေ၊ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်ဥပဒေ၊ အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေ၊ မြန်မာနိုင်ငံတံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေ နည်းဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေ၊ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ၊ ပြည်ထောင်စု၏ အခွန်အကောက်ဥပဒေ၊ အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာဥပဒေများ၊ မြန်မာအထူးစီးပွားရေးဇုန်ဥပဒေ တို့နှင့်အညီ ယင်းတို့ပေးဆောင်ရမည့် အခွန်အခများကို ပေးဆောင်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ အခွန်သက်သာခွင့်များကို ရရှိခံစားခွင့်ရှိသည်။

၉၂။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် အခွန်ဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ လိုအပ်သောအခွန်စည်းကြပ်ခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို သက်ဆိုင်ရာဌာနများသို့ အသိပေးရမည်။

၉၃။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် အကောက်ခွန်နှုန်းထား၊ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အနိမ့်ဆုံးတန်ဖိုး သတ်မှတ်ချက်များအပါအဝင် အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနမှ ပြဋ္ဌာန်းထားသော အကောက်ခွန်စည်းကြပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လိုက်နာရမည်။

အပိုင်း (၁၅)

နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် E-Commerce အရောင်းအဝယ်များ ပြုလုပ်ခြင်း

၉၄။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် E-Commerce အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက်တွင် အကျုံးဝင်သက်ဆိုင်သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်ဆဲဥပဒေများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်ညွှန်ကြားချက်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

၉၅။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် E-Commerce လုပ်ငန်းများအတွက် နိုင်ငံခြားသုံးငွေကို အသုံးပြု၍ ငွေပေးချေမှုဆောင်ရွက်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်မှ သတ်မှတ်ထားသည့် နိုင်ငံခြားသုံးငွေစီမံခန့်ခွဲမှုစည်းမျဉ်းနှင့် ညွှန်ကြားချက်များနှင့် အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ပြည်တွင်း၌ ရောင်းဝယ်မှုများအတွက် မြန်မာငွေကျပ်ဖြင့်သာ ငွေပေးချေဆောင်ရွက်ရမည်။

၉၆။ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် E-Commerce လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်သည့် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် မြန်မာနိုင်ငံက အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်သည့် ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေး သဘောတူညီချက်များ၊ နှစ်နိုင်ငံ သဘောတူညီချက်များနှင့်အညီ လိုက်ပါဆောင်ရွက် ရမည်။

အပိုင်း (၁၆)

အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း

၉၇။ E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူသည် ဤလမ်းညွှန်ပါအပိုင်းများတွင် ပါရှိသည့် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များအား လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ပါက တည်ဆဲဥပဒေများအရ အရေးယူခြင်းခံရမည်။

အပိုင်း (၁၇)

မြန်မာနိုင်ငံမှ ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် သဘောတူညီချက်များပါ E-Commerce ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

၉၈။ မြန်မာနိုင်ငံက ပါဝင်လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် သဘောတူညီချက်များပါ E-Commerce ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန/ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများတွင် E-Commerce လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများက လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသည်။

အပိုင်း (၁၈)

ပြင်ဆင်ခြင်း

၉၉။ စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ဤလမ်းညွှန်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သက်ဆိုင်ရာတည်ဆဲဥပဒေများအရ အခါအားလျော်စွာ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ခေတ်နှင့် လျော်ညီစွာ ပြောင်းလဲခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်းတို့ကို သက်ဆိုင်ရာဥပဒေ ပြောင်းလဲခြင်းနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်မှုကို အသိပေးထုတ်ပြန်ကြေညာသွားမည်။

E-Commerce နှင့် ဆက်စပ်သည့် ဥပဒေများစာရင်း

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
<p>အီလက်ထရောနစ် စနစ်ဖြင့် အရောင်း အဝယ်ပြုခြင်း (Electronic Transaction)</p>	<p>ပဋိညာဉ်အက်ဥပဒေ (၁၈၇၂) Contract Act 1872</p>	<p>အဆိုပါအက်ဥပဒေတွင် အောက်ဖော်ပြပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များပါဝင်သည် -</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ပဋိညာဉ်တစ်ခု၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်၊ ပဋိညာဉ် တစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာပုံ အဆင့်ဆင့်၊ ပဋိညာဉ်တွင် ပါရှိ သော တာဝန်များ၊ ပျက်ပြယ်နိုင်သော ပဋိညာဉ်များ နှင့် သဘောတူညီထားသည့် ပဋိညာဉ်အရ ဖော်ဆောင်မှုအနေအထား (အထူးသဖြင့်၊ အခန်း ၁၊ ၂ နှင့် ၄) ▪ ကမ်းလှမ်းခြင်းနှင့် လက်ခံခြင်းဆိုင်ရာဖြစ်စဉ်များ (ပုဒ်မ ၂ မှ ပုဒ်မ ၉)၊ လိမ်လည်မှုနှင့် တလွဲထင်မြင် ပြောဆိုမှုအပေါ် ဖွင့်ဆိုခြင်း (ပုဒ်မ ၁၇မှ ပုဒ်မ ၁၉) ၊ အကြောင်းအခြင်းရာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အထင်မှားယွင်း ပြီး ပြုလုပ်သည့် သဘောတူညီချက် ပျက်ပြယ် ခြင်း(ပုဒ်မ ၂၀)၊ မုချမဖြစ်နိုင်သော ပြုလုပ်မှု ပျက်ပြယ်ခြင်း (ပုဒ်မ ၅၆)၊ ပျက်ပြယ်သည့် သဘောတူညီချက်အရ အကျိုးကျေးဇူးခံရသူ၏ တာဝန် (ပုဒ်မ ၆၅)၊ ပဋိညာဉ်ပျက်ပြယ်မှု နှုတ်သိမ်းမှုအတွက် လျော်ကြေး (ပုဒ်မ ၇၃မှ ပုဒ်မ ၇၅ထိ) နှင့် ဆုံးရှုံးမှု အတွက် လျော်ကြေးများ၊ ▪ “သဘောတူညီမှု” နှင့် “လွတ်လပ်သော သဘော ဆန္ဒတူညီမှု” တို့ကို (ပုဒ်မ ၁၃နှင့် ပုဒ်မ ၁၄)တို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။
	<p>ကုန်စည်ရောင်းချခြင်း အက်ဥပဒေ (၃)၊ ၁၉၃၀ The Sale of Goods Act III, 1930</p>	<p>ကုန်စည်ရောင်းချခြင်း အက်ဥပဒေဆိုင်ရာ ဆက်စပ် သည့် စည်းမျဉ်းများအနေဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါဝင်သည် -</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ သဘောတူထားသောဈေးနှုန်း၊ အာမခံချက်နှင့် အခြားအခြေအနေများ (အခန်း-၂) အပါအဝင် အရောင်းစာချုပ်ကို ဖော်ဆောင်ရန်နည်းလမ်းများ။

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ ရောင်းချသူနှင့် ဝယ်သူ၏ ပေးရန်တာဝန်များ၊ပေးချေမှု၊ သဘောတူညီထားသည့်အတိုင်း လက်ခံမှုအပါအဝင်စာချုပ်၏ စွမ်းဆောင်ရည်။ (အခန်း၅) ▪ ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုအတွက် တရားစွဲဆိုခြင်း၊ ကုန်ပစ္စည်းပေးပို့ခြင်း မရှိသည့်အတွက် လျော်ကြေးတောင်းဆိုခြင်း၊ အာမခံဖောက်ဖျက်ခြင်း၊ သဘောတူညီထားသည့်အတိုင်း လက်ခံခြင်းမရှိသည့်အတွက် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ အတွက် အခန်း (၆) အပါအဝင် လျော်ကြေးတောင်းဆိုခြင်း
	<p>အီလက်ထရောနစ် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်ရေးဥပဒေ ၂၀၀၄ (ယင်းကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေများ အပါအဝင်)</p>	<p>အီလက်ထရောနစ် နည်းပညာဖြင့် ပြုလုပ်သည့် ပဋိညာဉ်နှင့် အီလက်ထရောနစ် ထိုးမြဲလက်မှတ်များ၏ တရားဝင်မှုများအတွက် ဥပဒေအခြေခံ တစ်ခုဖြစ်ပြီး အောက်ဖော်ပြပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါဝင်သည် -</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာအရောင်းအဝယ်များ၊ အစီအမံများ၊ သဘောတူညီချက်များ၊ စာချုပ်များ၊ စာချုပ်များနှင့် ဖလှယ်မှုများနှင့် အချက်အလက်များ သိမ်းဆည်းခြင်း အပါအဝင် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးမဟုတ်သောဆောင်ရွက်ချက်များတွင် အသုံးပြုသည့် အီလက်ထရောနစ် မှတ်တမ်းနှင့် အီလက်ထရောနစ်အချက်အလက် သတင်းလွှာများ၊ ▪ မည်သူမဆို နိုင်ငံအတွင်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံတွင်းမှ နိုင်ငံပြင်ပ သို့မဟုတ် နိုင်ငံပြင်ပမှ နိုင်ငံအတွင်းသို့ အီလက်ထရောနစ် လွှဲပြောင်းမှု နည်းပညာကို အသုံးပြု၍ ဤဥပဒေအရ အရေးယူနိုင်သော ပြစ်မှု တစ်ရပ်ရပ်ကို ပြည်တွင်း၌ ကျူးလွန်လျှင် ဖြစ်စေ၊ ပြည်တွင်းမှ ပြည်ပသို့လည်းကောင်း၊ ပြည်ပမှ ပြည်တွင်းသို့ လည်းကောင်း အီလက်ထရောနစ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေးနည်းပညာကို အသုံးပြု၍

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<p>ကျူးလွန်လျှင်ဖြစ်စေ ဤဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင် စေရမည်။ (အခန်း ၃၊ ပုဒ်မ ၄)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ သက်သေခံလက်မှတ် ထုတ်ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူကို အီလက်ထရောနစ် အရောင်းအဝယ်များတွင် ၎င်း၏ သက်ဆိုင်သည့် အချက်အလက်များကို အများသူငါ သိရှိစေခြင်း၊ အီလက်ထရောနစ် လက်မှတ်များ၏ ကိုယ်ရေးလုံခြုံမှုနှင့် ကွန်ရက် လုံခြုံရေး (အခန်း ၆၊ ပုဒ်မ ၁၄) အပါအဝင် သက်ဆိုင်သည့် အကြောင်း အရာများ ▪ သက်သေခံလက်မှတ်ဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာပိုင်ကို ဗဟိုမှ ခွင့်ပြုနိုင်ပြီး မှတ်တမ်းမှတ်ရာများကို အများသူငါ သိရှိစေရန် ဖော်ပြခြင်း၊ အီလက် ထရောနစ် လက်မှတ်များ၏ ကိုယ်ရေးလုံခြုံမှုနှင့် ကွန်ယက် လုံခြုံရေး (အခန်း ၆၊ ပုဒ်မ ၁၄) အပါအဝင် သက်ဆိုင်သည့် အကြောင်းအရာများ)ကို ခွင့်ပြု နိုင်ပါသည်။ ▪ တရားဥပဒေဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကမ်းလှမ်းချက်၊ ကမ်းလှမ်းချက်လက်ခံမှုနှင့် အခြားလိုအပ်ချက်များ (အခန်း ၉၊ ပုဒ်မ ၂၁- ပုဒ်မ ၂၇) တွင် အီလက်ထရော နစ်နည်းပညာဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော စာချုပ် များတွင် ဥပဒေဆိုင်ရာလို အပ်ချက်များ။ ▪ အီလက်ထရောနစ်မှတ်တမ်းနှင့် အီလက်ထရောနစ် ဒေတာအချက်အလက်သတင်းလွှာတို့ကိုမူလဆောင် ရွက်ပေးပို့သူကိုယ်တိုင်ကဖြစ်စေ၊ ယင်း၏ ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသူကဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင် သို့မဟုတ် ယင်း၏ ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသူက အလို အလျောက် ဆောင်ရွက်ရန် စီစဉ်ပြုလုပ်ထားသော သတင်းအချက်အလက်စနစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ ပေးပို့ခဲ့လျှင် မူလဆောင်ရွက်ပေးပို့သူ၏ အီလက်ထရောနစ်

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<p>မှတ်တမ်း သို့မဟုတ် အီလက်ထရောနစ် အချက်အလက် သတင်းလွှာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူ ရမည်။ (ပုဒ်မ၂၂)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်များကို အခန်း ၁၂ တွင် သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။
	ကွန်ပျူတာပညာဖွံ့ဖြိုးရေး ဥပဒေ (၁၉၉၆)	အခန်း ၁ တွင် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များကို လည်းကောင်း၊ အခန်း ၄ တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ကွန်ပျူတာပညာ ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီတွင်တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လည်းကောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။
	ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ (၂၀၁၃)	<p>အဆိုပါ ဥပဒေသည် ပုဒ်မ၂တွင် ဥပဒေနှင့်သက်ဆိုင် စေခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ၁၇တွင် လိုင်စင်ရရှိသူ၏ တာဝန်ကိုလည်းကောင်း၊ အခန်း ၉ တွင် အသုံးပြုသူကို အကာအကွယ်ပေးခြင်းကိုလည်းကောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ တစ်ဦးစီ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အချက်အလက်များ ထိန်းသိမ်းခြင်းအပါအဝင် အသုံးပြုသူများအား အကာအကွယ်ပေးရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် လျှို့ဝှက်ထားမှုအပါအဝင် ဆက်သွယ်ရေး ကွန်ရက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများ၊ ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် သက်ဆိုင် သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါဝင်ပါသည်။ အဓိကကျသော ပြဋ္ဌာန်းချက်အချို့ကို အောက်ဖော်ပြပါ အတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည် -</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ အချက်အလက်အကြောင်းအရာဆိုသည်မှာ ဖန်တီးနိုင်သော၊ ပြုပြင်နိုင်သော၊ သိမ်းဆည်းထားနိုင်သော၊ ပြန်လည်ဖော်ထုတ်နိုင်သော သို့မဟုတ် အီလက်ထရောနစ်နည်းပညာဖြင့် ဆက်သွယ်ပေးပို့နိုင်သော စာသား၊ အသံ၊ ပုံရိပ်ငြိမ်နှင့် ပုံရိပ်ရှင်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယင်းတို့ကို အခြားသောရုပ်သံဖြင့် ပြန်လည် ဖော်ပြခြင်း၊ ထိတွေ့ခြင်းဖြင့် ဖော်ပြခြင်း သို့မဟုတ် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ပေါင်းစပ်ဖော်ပြထား

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<p>ခြင်းကိုသော်လည်းကောင်းဆိုသည်။ (s 3 (1)).</p> <ul style="list-style-type: none"> မည်သူမဆို ဆက်သွယ်ရေးကွန်ရက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ တားမြစ်ချက်များကို ကျူးလွန်ပါက အခန်း ၁၈ အရ အပြစ်ပေးရမည်။ <p>အပိုင်း (၁၉) အထွေထွေအခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုလည်း ရည်ညွှန်းကိုးကားဆောင်ရွက်နိုင်သည်။</p>
<p>ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှု</p>	<p>ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ (၂၀၁၃) ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅၇</p> <p>နိုင်ငံသားများ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလွတ်လပ်မှုနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာလုံခြုံမှုကို ကာကွယ်ပေးရေး ဥပဒေ (၂၀၁၇)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ဒေတာကာကွယ်မှုဆိုင်ရာ သီးခြားဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများ မရှိပါ။ - နိုင်ငံတော်၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ နိုင်ငံသားများ၏ နေအိမ်ဥပစာ လုံခြုံမှု၊ ပစ္စည်းလုံခြုံမှု၊ စာပေးစာယူနှင့်အခြားဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာလုံခြုံမှုများအတွက် ဥပဒေအရ ကာကွယ်ပေးရမည်။ (ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅၇) - ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ (၂၀၁၃) တွင် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာအချက်အလက်များကို အကာအကွယ်ပေးသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါရှိသော်လည်း ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက် ပါရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းရှိ လူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာများ၊ အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ပြည်တွင်း ပြည်ပတွင် နေထိုင်သော မြန်မာနိုင်ငံသားများနှင့်သာ သက်ဆိုင်ပါသည်။ (ပုဒ်မ ၁၇ နှင့် အခန်း ၉ ၊ ပုဒ်မ ၂ နှင့် အခန်း ၁၉ ကို ကိုးကားပါသည်။) - နိုင်ငံသားများ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာနှင့် လုံခြုံရေးကို အကာအကွယ်ပေးသည့် (၂၀၁၇) ဥပဒေသည် နိုင်ငံသားများ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ လုံခြုံမှုကို ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန် အလေးထားပါသည်။
	<p>စာရင်းအင်းဥပဒေ(၂၀၁၈)</p>	<p>စာရင်းအင်းဥပဒေတွင် တစ်ဖက်ဖော်ပြပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါဝင်သည် -</p>

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<ul style="list-style-type: none"> - စာရင်းအင်းကောက်ယူရာတွင် မေးခွန်းဖြေကြားသူ သည် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း များသို့ အချိန်ကာလနှင့် လိုက်လျောညီသည့် တိကျ ပြည့်စုံသော စာရင်းအင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက် များကို ပေးအပ်ရမည်။ (ပုဒ်မ-၂၆) - မေးခွန်းဖြေကြားသူသည် မိမိထုတ်ဖော်ပြောဆိုထား သော သက်ဆိုင်ရာစာရင်းအင်း ကောက်ယူသည့် ဌာနမှ လျှို့ဝှက်ထိန်းသိမ်းထားရမည့် အချက် အလက်ကို ယင်းဌာနသို့ ပြန်လည်တောင်းခံပိုင်ခွင့် ရှိသည်။ (ပုဒ်မ-၂၇) - လူဦးရေနှင့် သန်းခေါင်စာရင်းမှအပ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင် ရာ အချက်အလက်များသည် မေးခွန်းဖြေကြားသူ၏ လူမှုအကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်စေနိုင်သော မေးခွန်း ဖြစ်သည်ဟု မေးခွန်းဖြေကြားသူက တင်ပြလျှင် စာရင်းအင်းဆိုင်ရာ အကြီးအမှူး သို့မဟုတ် ယင်းက တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသူက မှတ်တမ်းတင်ပြီး မေး ခွန်းဖြေကြားသူကို ဖြေဆိုခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြု နိုင်သည်။ (ပုဒ်မ-၂၉) - စာရင်းအင်းအချက်အလက် ပြုစုထုတ်ပြန်သူ မည်သူ မှ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အိမ်ထောင်စု သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ပြည်သူ့ရေးရာ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင် ရာ အချက်အလက် သို့မဟုတ် မွေးဖွားမှုနှင့် သေဆုံး မှု မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်၊ အိမ်ထောင်စု သို့မဟုတ် အဖွဲ့ အစည်း၏ သဘောတူညီကြောင်းစာဖြင့် ကြိုတင် ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ စာရွက်စာတမ်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အီလက်ထရွန်နစ် နည်းပညာကို အသုံးပြု၍ ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းဖြင့် ဖြစ်စေ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း မပြု ရ။ (ပုဒ်မ-၃၅)

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<ul style="list-style-type: none"> - စာရင်းအင်း အချက်အလက် ပြုစုထုတ်ပြန်သူ မည်သူမျှ ကောက်ယူခဲ့သည့် တရားဝင်စာရင်းအင်းကို ဖြစ်စေ၊ ၎င်း၏ အစိတ်အပိုင်းကို ဖြစ်စေ ထုတ်ပြန်ရာ၌ သက်ဆိုင်ရာ အမျိုးသားစာရင်းအင်း စနစ်တွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူက သဘောတူကြောင်း စာဖြင့်ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ အကြောင်းအချက် တစ်ခုခုသည် ၎င်းကို ရည်ညွှန်းသည်ဟု သိရှိနိုင်ရန် ဖော်ပြသည့် နည်းလမ်းမျိုးဖြင့် ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း မပြုရ။ (ပုဒ်မ-၃၆) - ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့ သို့မဟုတ် စာရင်းအင်အချက်အလက် ပြုစုထုတ်ပြန်သူ မည်သူမျှ သုတေသနလုပ်ငန်းအတွက် ဖြစ်စေ၊ စစ်တမ်းအတွက်ဖြစ်စေ မေးမြန်းရရှိသည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို သော်လည်းကောင်း၊ အမျိုးသားစာရင်းအင်းစနစ်တွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူတို့၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို သော်လည်းကောင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း မပြုရ။ (ပုဒ်မ-၃၈) - တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရ တရားစွဲဆိုဆောင်ရွက်သည့်ကိစ္စရပ်မှအပ အမျိုးသားစာရင်းအင်းစနစ်တွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူတို့နှင့်သက်ဆိုင်သောသတင်းအချက်အလက်တစ်စုံတစ်ရာကို စာရင်းအင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်း မရှိသည့် မည်သူ့ကိုမျှ ကြည့်ရှု ရယူလွှဲပြောင်းသုံးစွဲခွင့်မပြုရ။ (ပုဒ်မ-၃၉) - မည်သူမျှ မူလစာရင်းအင်း အချက်အလက်ကို ဖြစ်စေ၊ စာရင်းအင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်ကို ဖြစ်စေ မရိုးမဖြောင့်သော သဘောဖြင့် ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖြည့်စွက်ခြင်း မပြုရ။ (ပုဒ်မ-၄၁)

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
စားသုံးသူ အကာအကွယ်ပေးရေး	စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေ (၂၀၁၉)	<ul style="list-style-type: none"> - အဆိုပါဥပဒေတွင် စားသုံးသူ၏ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များ နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်၏ တာဝန်များ နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါရှိပြီး ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း၊ ကုန်သွယ်မှုပြုလုပ်ခြင်း၊ ကြော်ငြာခြင်း၊ အရောင်းမြှင့်တင်ခြင်း အပါအဝင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် တိကျမှန်ကန် ရှင်းလင်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေအသိပေးခြင်းများစသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်ဘက်မှလည်း ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ - အဆိုပါဥပဒေတွင် စားသုံးသူအပေါ် ဖြစ်ပေါ်စေသည့် နစ်နာဆုံးရှုံးမှုသို့မဟုတ် ချိုးဖောက်မှုကို စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အသင်းအဖွဲ့များနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန်၊ တိုင်ကြားခြင်းနှင့် စိစစ်ညှိနှိုင်း ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များပါ ဝင်ပါသည်။
ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေးနှင့် ဆိုက်ဘာရာဇဝတ်မှုများ		ယင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း ချက်မရှိသေးပါ။
မူပိုင်ခွင့်	ကုန်အမှတ်တံဆိပ်မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ (၂၀၁၉)	<ul style="list-style-type: none"> - ဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်အချို့မှာ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ပိုင်ရှင်များနှင့် အခွင့်အရေးရရှိသူတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်ရန်နှင့် မျှတသော ဈေးကွက်ယှဉ်ပြိုင်မှုစနစ်ကို တည်ဆောက်ရန်နှင့် အမှတ်တံဆိပ်တုပမှုနှင့် ကုန်ပစ္စည်းအတုများ ဈေးကွက်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာမှုကို ဟန့်တားခြင်းအားဖြင့် အများပြည်သူအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံသော ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖန်တီးပေးရန်တို့ဖြစ်ပါသည်။ - ၎င်း၏ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ကုန်အမှတ်တံဆိပ်လျှောက်ထားခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်း၊ ကန့်ကွက်ခြင်း၊

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<p>မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ မှတ်ပုံတင် သက်တမ်းနှင့် မှတ်ပုံတင် သက်တမ်းတိုးခြင်း၊ အမှတ်တံဆိပ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို တရားမဝင်ကြောင်း ကြေညာခြင်းနှင့် ပယ်ဖျက်ခြင်းဆိုင်ရာ အသေးစိတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များပါဝင်သည်။ (အခန်း (၈) ၊ အခန်း (၉) ၊ အခန်း (၁၁) ၊ အခန်း (၁၅))</p>
	<p>စာပေနှင့် အနုပညာမူပိုင်ခွင့် ဥပဒေ (၂၀၁၉)</p>	<p>- အဆိုပါဥပဒေ၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်တွင် စာပေနှင့် အနုပညာမူပိုင်ခွင့်များကို အကာ အကွယ်ပေးနိုင်ရန် အချက်ပါဝင်ပါသည်။ စာပေနှင့် အနုပညာမူပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးသည် မူလကပင် အလိုအလျောက်ရရှိ ထားပြီး ဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ခြင်းကိုလည်း ပြုလုပ် နိုင်သည်။</p>
<p>Domain အမည် များ/ ဒေတာ/ဆာဗာ လွှဲပြောင်းခြင်းဆိုင် ရာစည်းမျဉ်းများ/ အရင်းအမြစ်ကုဒ် ထုတ်ဖော်ခြင်း</p>		<p>ယင်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ သီးခြားဥပဒေမရှိသေးပါ။</p>
<p>Data</p>		<p>- Standardized Data Architecture နှင့် Open Data အသုံးပြုမှုဆိုင်ရာသီးခြားဥပဒေများ မရှိပါ။</p>
<p>အီလက်ထရောနစ် ပင်ရင်းစစ်မှန် ကြောင်းနှင့် ထိုးမြဲ လက်မှတ် (Electronic Authentication And Signature)</p>	<p>အီလက်ထရောနစ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရေး ဥပဒေ</p>	<p>- ဆက်စပ်ဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသော အီလက်ထ ရောနစ်ထိုးမြဲလက်မှတ် (Electronic signature) ဆိုသည်မှာ အီလက်ထရောနစ်မှတ်တမ်း၏ ပင်ရင်း စစ်မှန်ကြောင်းနှင့် ပြင်ဆင်မှု သို့မဟုတ် အစားထိုးမှု မရှိကြောင်းတို့ကို အတည်ပြုရန် အီလက်ထရောနစ် နည်းပညာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အလားတူ အခြားနည်းပညာ တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့်ဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင် သို့မဟုတ် ကိုယ်စား စီစဉ်ထားသည့် သင်္ကေတ သို့မဟုတ် အမှတ်အသား</p>

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<p>ကိုဆိုသည်။ (ပုဒ်မ ၂ (စ))</p> <ul style="list-style-type: none"> - အီလက်ထရောနစ်မှတ်တမ်း (Electronic Record) ဆိုသည်မှာ သတင်းအချက်အလက်စနစ်တစ်ခုတွင် သော်လည်းကောင်း၊ သတင်းအချက်အလက်စနစ် တစ်ခုမှ အခြားစနစ်တစ်ခုသို့ ပေးပို့ရေးအတွက် သော်လည်းကောင်း၊ အီလက်ထရောနစ်နည်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ သံလိုက်ဓာတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အလင်းတန်း ဖြတ်သန်းခြင်းနည်း (Optical Means) ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အလားတူ အခြားနည်းပညာတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သတင်းအချက်အလက်တစ်ခုခုကိုဖြစ်ပေါ်စေသော၊ ပေးပို့သော၊ လက်ခံရယူသော သို့မဟုတ် သိုမှီးထိန်း သိမ်းသော အထောက်အထားမှတ်တမ်းကို ဆိုသည်။ (ပုဒ်မ ၂ (ခ))
<p>အီလက်ထရောနစ် ငွေပေးချေမှု (Electronic payment)</p>	<p>မိုဘိုင်းငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ဆိုင်ရာစည်းမျဉ်း</p>	<ul style="list-style-type: none"> - မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်၏ မိုဘိုင်းငွေရေးကြေး ရေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းသည် Mobile Financial Services Provider နှင့် သက် ဆိုင်စေရမည်။ (para 2) - အခြားအပိုဒ်များသည် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ရည်ညွှန်းသည်- <ul style="list-style-type: none"> ▪ ခွင့်ပြုထားသော မိုဘိုင်းငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူက ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (para 16) ▪ ဗဟိုဘဏ်၏ မိုဘိုင်းငွေရေးကြေးစာရင်းများအတွက် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူကို ကောင်းစွာသိရှိ ခြင်းနှင့် အလေးထားစိစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ စည်းကမ်း သတ်မှတ်ချက်များ(para 17 (a-j)) ▪ မိုဘိုင်းငွေပေးချေမှုနှင့် စာရင်းရှင်းလင်းမှုစနစ် ကို ကြီးကြပ်ထိန်းကျောင်းခြင်း (para 18-21) ▪ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူဆိုင်ရာ သဘောတူညီ ချက်၊ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း၊ ဆက်သွယ်ဆောင်

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<p>ရွက်သူအား အကြောင်းကြားခြင်းနှင့် လျှို့ဝှက်ချက်ထားရှိခြင်း (para 25-29)။</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ မိုဘိုင်းငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူသည် မိုဘိုင်းငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများက တိုင်တန်းချက်များ တင်ပြနိုင်ရန် အလို့ငှာ ထိရောက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရမည်။ (para 30)
	<p>ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းများဥပဒေ (၂၀၁၆)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - အဆိုပါဥပဒေသည် ဘဏ်၊ ဘဏ်မဟုတ်သော ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဇယားဝင် အဖွဲ့အစည်းများကို ဆိုလိုကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ (ပုဒ်မ ၂(ခ)) - ဥပဒေတွင် ဘဏ်လုပ်ငန်း ဝန်ဆောင်မှုများကို ကြပ်မတ်ကွပ်ကဲရန် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ အီလက်ထရောနစ်ငွေကြေး၊ အီလက်ထရောနစ် ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် မိုဘိုင်းဘဏ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ဥပဒေအရ ထုတ်ပြန်သည့် စည်းမျဉ်းများလည်း ပါဝင်သည်။ - အထူးသဖြင့် ပုဒ်မ ၁၂၈ တွင် အီလက်ထရောနစ်ငွေကြေး (E- Money) ဆိုသည်မှာ အောက် ဖော်ပြပါ နည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်အရ ကတ်ထုတ် ဝေသူအပေါ် တောင်းခံနိုင်သည့် ငွေကြေးတန်ဖိုးကို ဆိုသည်- <ul style="list-style-type: none"> (က) ကတ်တစ်ခုခုအပါအဝင် ငွေကြေးတန်ဖိုး သိုမှီးထားသော အီလက်ထရောနစ် ကိရိယာ၊ (ခ) လက်ခံရရှိသည့် ငွေကြေးတန်ဖိုးထက်မပိုသည့် ထုတ်ပေးရန် ငွေပမာဏ၊ (ဂ) ကတ်ထုတ်ဝေသူ အပါအဝင်အခြားပုဂ္ဂိုလ်များက ငွေပေးချေမှု နည်းလမ်းအဖြစ် လက်ခံခြင်း။

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<ul style="list-style-type: none"> - အီလက်ထရောနစ်ငွေကြေးနှင့် ချေးငွေတိုက်ထုတ်ဝေခြင်းနှင့်ဆိုင်သော ကန့်သတ်ချက်များ - ပုဒ်မ ၁၄၉ တွင် “အီလက်ထရောနစ် စာတမ်းအမှတ်အသားများကို မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေခံထင်ရှားစေခြင်း” ကိုပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ - သက်သေခံအက်ဥပဒေ၌ မည်သို့ပင် ပြဋ္ဌာန်းချက်များပါရှိစေကာမူ အီလက်ထရောနစ် စာတမ်းအမှတ်အသား ကို သက်သေခံချက်အဖြစ် တင်သွင်းလိုသူ မည်သူမဆို အီလက်ထရောနစ် စာတမ်းအမှတ်အသားသည် တွေ့ရှိချက်ကို အထောက်အကူပြုနိုင်သည့် သက်သေခံချက်ဖြင့် ယင်း၏ မှန်ကန်မှုကို သက်သေပြရန် တာဝန်ရှိသည်။
နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်း (ထုတ်ကုန်၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ ငွေပေးချေမှု၊ အခွန်အခများ)	ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဥပဒေ	<p>ဥပဒေတွင် အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအဖြစ် တားမြစ်ချက်များအား အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ချမှတ်ထားသည်-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ မည်သူမျှ ကန့်သတ်တားမြစ် ပိတ်ပင်ထားသော ကုန်စည်များအား တင်ပို့ခြင်း သို့မဟုတ် တင်သွင်းခြင်းမပြုရ။ (ပုဒ်မ-၅) ▪ မည်သူမျှ ခွင့်ပြုချက်ရယူရန် သတ်မှတ်ထားသော ကုန်ပစ္စည်းများအား ခွင့်ပြုချက်ရယူခြင်းရှိဘဲ တင်ပို့ခြင်း သို့မဟုတ် တင်သွင်းခြင်းမပြုရ။ (ပုဒ်မ-၆) ▪ မည်သည့်ခွင့်ပြုချက်ရရှိသူမျှ ခွင့်ပြုချက်ပါစည်းကမ်းချက်များကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း မပြုရ။ (ပုဒ်မ-၇)
	ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ဥပဒေ	<p>ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ကျသင့်သော ကုန်စည်များကို ကုန်သွယ်မှုဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့် ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းခွန် ကျသင့်သော ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်သည့် မည်သည့်လုပ်ငန်းမဆို ဦးစွာ အခွန်ထမ်းအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ရမည် ဖြစ်ပြီး အခွန်ကြေးညာလွှာ တင်သွင်း၍ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ပေးဆောင်ရမည်။</p>

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
	အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေ	အထူးကုန်စည်ခွန် ကျသင့်သော ကုန်စည်များကို ကုန် သွယ်မှု ဆောင်ရွက်သည့် မည်သည့် လုပ်ငန်းမဆို ဦးစွာ အခွန်ထမ်းအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ရမည်ဖြစ်ပြီး အခွန်ကြေညာ လွှာ တင်သွင်း၍ အထူးကုန်စည်ခွန် ပေးဆောင်ရမည်။
	ဝင်ငွေခွန်ဥပဒေ	စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတစ်ခုသည် အခွန်စည်းကြပ်ထိုက် သော ဝင်ငွေရရှိပါက အခွန်ကြေညာလွှာ တင်သွင်း၍ ဝင်ငွေခွန် ပေးဆောင်ရမည်။
	အခွန်ဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု ဥပဒေ	(အခွန်ဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု ဥပဒေဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက် များ၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်နှင့် အခွင့်အရေး များ၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်ပါက ဒဏ်ကြေး ငွေများနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ ပါဝင်သည်။)
	သက်သေခံအက်ဥပဒေ ၂၀၁၅	<ul style="list-style-type: none"> - အက်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် အီလက်ထရောနစ် မှတ်တမ်းနှင့် အချက်အလက်များကို စာရွက်စာတမ်း ဖော်ပြချက်တွင် ထည့်သွင်းထားရမည်ဖြစ်ပြီး စာတမ်းအမှတ်အသားတွင် သတင်းအချက်အလက် စနစ်တစ်ခုတွင် သို့မဟုတ် သတင်းအချက်အလက် စနစ်တစ်ခုမှ အခြားသတင်းအချက်အလက် စနစ် တစ်ခုသို့ ထုတ်လွှင့်ရာတွင် အီလက်ထရောနစ် နည်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သံလိုက်အားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အလင်း တန်းဖြတ်သန်းနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အလားတူအခြား နည်းပညာတစ်ခုခုဖြင့် ဖြစ်စေ ထုတ်လွှင့်ထားသည့် ပေးပို့ထားသည့်၊ လက်ခံထားသည့် သို့မဟုတ် သိမ်းဆည်းသို့မိုင်းထားသည့် မှတ်တမ်းတစ်ခုခုလည်း ပါဝင်သည်။ (ပုဒ်မ ၃ (ခ) (၇)) - ပုဒ်မ ၆၇ (က) တွင် တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရ လက်မှတ်ရေးထိုးရန် လိုအပ်လျှင်ဖြစ်စေ၊ တစ်စုံ တစ်ရာသော အကျိုးဆက်များအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထား လျှင်ဖြစ်စေ၊ စာတမ်းအမှတ်အသား သို့မဟုတ် မှတ်တမ်းတစ်ခုကို လက်မှတ်ရေးထိုးမထားခဲ့သော်

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<p>ထိုလိုအပ်ချက်သည်-</p> <ul style="list-style-type: none"> - (က) အီလက်ထရောနစ်မှတ်တမ်းပါ သတင်း အချက်အလက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သူတစ်ဦးသည် မည်သူဖြစ်ကြောင်း ခွဲခြားရန်၊ အသုံးပြုသည့် နည်း စနစ်နှင့် ထိုသူ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဖော်ပြရန် အသုံးပြုသည့် နည်းစနစ်ဖြစ်ခြင်း၊ - (ခ-၁) သက်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် အပါအဝင် အခြေအနေအရပ်ရပ်အားလုံးတွင် အီလက် ထရောနစ်မှတ်တမ်းကို ဖန်တီးပြုလုပ်ရန်၊ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရန် သင့်လျော်ညီညွတ်စွာ အားကိုးအားထားပြုခြင်း၊ - (ခ-၂) အီလက်ထရောနစ်မှတ်တမ်းဖြင့် ဖြစ်စေ၊ နောက်ထပ် အခြားသက်သေခံချက်နှင့်အတူဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မခွဲ (က)တွင် ဖော်ပြထားသည့် လုပ်ငန်းတာဝန် များကို ကျေပွန်စွာ ဆောင်ရွက်သည့်အချက်ဖြင့် မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေအထင်အရှားပြသပြီး ဖြစ်ခြင်းဆိုသည့် နည်းစနစ်ကို အသုံးပြုသည်။
အခြားဥပဒေများ		
	ပင်လယ်ရေကြောင်း အကောက်ခွန်အက်ဥပဒေ (The Sea Customs Act)	အကောက်ခွန် စည်းမျဉ်းများဆိုင်ရာ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက် များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ တားမြစ်ချက်များနှင့် အကောက်ခွန်တန်ဖိုး သတ်မှတ်ခြင်းများ ပါဝင်သည်။
	ကုန်းလမ်းအကောက်ခွန် အက်ဥပဒေ (The Land Customs Act)	နယ်စပ်ဒေသများကို ဖြတ်ကျော်သယ်ဆောင်သည့် ကုန်စည်များအတွက် အကောက်ခွန်စည်းမျဉ်းများနှင့် ခွင့်ပြုချက်များအတွက် အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါဝင် သည်။

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
	မြန်မာနိုင်ငံစာတိုက် အက်ဥပဒေ (၁၉၈၉) (Myanmar Post Act)	နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ စာတိုက်ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်သည့်စာတိုက်များအတွက် ပြဋ္ဌာန်းချက်များချမှတ်ထားပါသည်။
	ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေ (၂၀၁၅)	<ul style="list-style-type: none"> - ပုဒ်မ ၅ နှင့် ပုဒ်မ ၈ တို့တွင် မြန်မာ နိုင်ငံ ယှဉ်ပြိုင်မှုကော်မရှင်ဖွဲ့စည်းရေး၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် များနှင့်တာဝန်များကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ - အဆိုပါဥပဒေအရ တရားမျှတမှုမရှိသော ယှဉ်ပြိုင်မှု အလို့ငှာ ဆောင်ရွက်ချက်တို့အတွက် အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များပါဝင်သည် (ပုဒ်မ-၁၇)။ - တရားမျှတမှုမရှိသောယှဉ်ပြိုင်မှုအလို့ငှာ ဆောင်ရွက်ချက်တို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်- <ul style="list-style-type: none"> (က) စားသုံးသူများ အထင်အမြင်လွှဲမှားစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ (ခ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလျှို့ဝှက်ချက်ကို ပေါက်ကြားစေခြင်း။ (ဂ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ အချင်းချင်း အနိုင်အထက်ပြုလုပ်ခြင်း၊ (ဃ) အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ နာမည် ဂုဏ်သတင်းကိုပျက်ပြားစေခြင်း၊ (င) အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို နှောင့်ယှက်ခြင်း၊ (စ) မျှတမှုမရှိသော ယှဉ်ပြိုင်မှုအလို့ငှာ ကြော်ငြာခြင်းနှင့်အရောင်းမြှင့်တင်ခြင်း၊ (ဆ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများအကြား ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း၊ (ဇ) ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်အောက် လျော့နည်းသောဈေးနှုန်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဆိပ်ကမ်းရောက်တန်ဖိုးအောက် လျော့နည်းသော ဈေးနှုန်းဖြင့်ဖြစ်စေ ဈေးကွက်အတွင်း

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<p>ရောင်းချခြင်း၊</p> <p>(ဈ) မိမိလုပ်ငန်း၏ အရှိန်အဝါဩဇာကို အလွဲ သုံးစားပြုခြင်း၊ အခြားလုပ်ငန်းများနှင့် သဘောတူစာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသူအား စာချုပ် ဖောက်ဖျက်ရန် ဆွဲဆောင်ခြင်း၊ လှုံ့ဆော်ခြင်း၊</p> <p>(ည) ကော်မရှင်က စားသုံးသူများ၏ အကျိုးအတွက် လိုအပ်သည့်အခါတွင် သတ်မှတ်သည့် ယှဉ်ပြိုင်မှုတွင် မျှတမှုမရှိသော ဆောင်ရွက် ချက်ကိုပြုလုပ်ခြင်း။</p>
	<p>မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများ ဥပဒေ (၂၀၁၇)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ဥပဒေတွင် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအပါအဝင် ကုမ္ပဏီ များဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်း ချက်များ ပါဝင်ပါသည်။ - ပုဒ်မ ၄၃၂ တွင် တရားရုံးများ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာကို ဖော်ပြထားသည်။ အဆိုပါ ဥပဒေအရ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသော တရားရုံးသည် တိုင်း ဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ် တော်ချုပ်သည် ခရိုင်တရားရုံးတစ်ခုခုသို့ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာအပ်နှင်းနိုင်သည်။
<p>အခွန်ကောက်ခံ ခြင်း</p>	<p>အခွန်ဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု ဥပဒေ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - အခွန်ဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုဥပဒေသည် အခွန်များကို ထိရောက်စွာ ကောက်ခံနိုင်စေရန်နှင့် မတူညီသည့် အခွန်အမျိုးအစားများအား စီမံအုပ်ချုပ်မှုကိုတတ်နိုင် သမျှ တစ်ပြေးညီ ဖြစ်စေရန်အဓိကရည်ရွယ်ပါသည်။ - အဆိုပါဥပဒေ၏ သက်ဆိုင်ရာ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက် များမှာ အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်းဖြစ်သည် - <ul style="list-style-type: none"> ▪ အခွန်ထမ်းတစ်ဦးသည် ၎င်း၏ လုပ်ငန်းသဘော သဘာဝ၊ ကုမ္ပဏီအမည်နှင့် နေရပ်လိပ်စာတို့ ပြောင်းလဲမှုရှိပါက ကုန်သွယ်ခွန်နှင့် အထူးကုန်

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<p>စည်ခွန်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအတွက် ပြောင်းလဲပြီး (၁၅) ရက်အတွင်း အကြောင်း ကြားရမည် ဖြစ်ပြီး ဝင်ငွေခွန်ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအတွက် ပြောင်းလဲပြီး တစ်နှစ်အတွင်း အကြောင်းကြားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ (ပုဒ်မ ၉ (စ) (ဆ))</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ အခွန်ထမ်းတစ်ဦးသည် ဝယ်ယူသည့်အမှာစာများ၊ ငွေတောင်းခံလွှာ၊ နေ့စဉ်မှတ်တမ်းများ၊ ဘဏ္ဍာရေး ရှင်းတမ်းများနှင့် လုပ်ငန်းစာချုပ် များပါဝင်သည့် အခွန်အကောက်နှင့်ဆိုင်သည့် စာရွက်စာတမ်း များကို ထိန်းသိမ်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ (အခန်း ၄)
	ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ဥပဒေ	<ul style="list-style-type: none"> - ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် လုံလောက်သည့် အကြောင်း ပြချက်မရှိဘဲ အောက်ဖော်ပြပါကိစ္စရပ်များ ပျက်ကွက်မှုရှိပါက မြို့နယ်အခွန်အရာရှိသည် ယင်း ပုဂ္ဂိုလ်အား သက်ဆိုင်ရာစည်းကြပ်မှုတွင် ပေးဆောင်ရမည့်အပိုအခွန်များ၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ညီမျှသော ဒဏ်ကြေးကို ကောက်ခံရမည်- <ul style="list-style-type: none"> (က) မှတ်ပုံတင်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းစတင်ကြောင်း အကြောင်းကြားစာပေးပို့ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း (ပုဒ်မ ၂၁-က)၊ (ခ) နှစ်ချုပ်ကြေညာလွှာအရ ကျသင့်သော အခွန်ကို ပေးသွင်းရန်ပျက်ကွက်ခြင်း၊ စည်းကြပ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စစ်ဆေးရန် အကြောင်းကြားခေါ်ယူခြင်းကို လိုက်နာရန်ပျက်ကွက်ခြင်း (ပုဒ်မ ၂၁-ဂ)၊
	မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ (၂၀၁၆)	<ul style="list-style-type: none"> - ၎င်းဥပဒေသည် နိုင်ငံတော်အတွင်း စတင်အာဏာ တည်သည့်နေ့တွင် လုပ်ငန်းလည်ပတ် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိမည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အားလုံးနှင့် အကျုံးဝင်သက်ဆိုင်ပါသည်။ (ss 4)

သက်ဆိုင်သည့် နယ်ပယ်	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေ	ဆက်စပ်သည့်ဥပဒေပါ အဓိကပြဋ္ဌာန်းချက်များအပေါ် တွေ့ရှိချက်များ
		<ul style="list-style-type: none"> - ခွင့်ပြုသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းအမျိုးအစားများ နှင့်တားမြစ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ၊ ကန့်သတ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများကိုလည်း သတ်မှတ်ထားသည်။ (အခန်း ၁၀) - ထို့ပြင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အာမခံခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တာဝန်ဝတ္တရားများနှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်နှင့် သက်သာခွင့်များကိုလည်း သတ်မှတ်ထားသည်။ (အခန်း ၁၄ ၊ အခန်း ၁၆ ၊ အခန်း ၁၈)
	အထူးစီးပွားရေးဇုန် ဥပဒေ	<ul style="list-style-type: none"> - ၎င်းဥပဒေသည် အထူးစီးပွားရေးဇုန်အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ (ss 2) - အထူးစီးပွားရေးဇုန်တစ်ခုတွင် သက်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီသည် ကင်းလွတ်ဇုန်နှင့်လုပ်ငန်းမြှင့်တင်ရေးဇုန်များကို လိုအပ်သလို သတ်မှတ်ထားရှိနိုင်သည့်အပြင်၊ ဈေးကွက်လိုအပ်ချက် အရ အခြားဇုန်များ (ဥပမာ-သတင်းအချက်အလက်နှင့် နည်းပညာဇုန်၊ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းဇုန်၊ ထောက်ပံ့ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဇုန်) ကိုလည်း သတ်မှတ်နိုင်သည်။ (အခန်း ၇) - ယင်းဥပဒေတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ တာဝန်နှင့် ကင်းလွတ်ခွင့်များကို ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အပြင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ သွင်းကုန်ဆိုင်ရာ အခွန်အခ ကင်းလွတ်ခွင့်နှင့် သက်သာခွင့်များကိုလည်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ (အခန်း ၈၊ အခန်း ၁၀)

နောက်ဆက်တွဲ (ခ)

လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့်လိုင်စင် ရယူရန် သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်သည့် နမူနာစာရင်း

စဉ်	လုပ်ငန်းပုံစံ	အမျိုးအစား	တာဝန်ခံဌာန/အဖွဲ့အစည်း
၁	မိုဘိုင်းငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း	မိုဘိုင်းငွေရေးကြေးရေးဝန် ဆောင်မှုလုပ်ငန်းမှတ်ပုံ တင်လက်မှတ်”	မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်
၂	ပြည်တွင်းအမြန်ချောပို့ လုပ်ငန်း	ဖက်စပ်သဘောတူညီ ချက်/ မှတ်ပုံတင်ထား သည့် ဝန်ဆောင်မှု ပေးသူ သဘောတူညီချက်	ဆက်သွယ်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန
၃	အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအမြန် ချောပို့လုပ်ငန်း	ဖက်စပ်သဘောတူညီ ချက်/ မှတ်ပုံတင်ထား သည့် ဝန်ဆောင်မှု ပေးသူ သဘောတူညီချက်	မြန်မာ့စာတိုက်လုပ်ငန်း
၄	ကွန်ရက်အထောက် အကူပြုဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (သာမန်)	ကွန်ရက်အထောက်အကူ ပြုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း လိုင်စင် (သာမန်)	ဆက်သွယ်ရေးညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန
၅	ကွန်ရက်ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း	ကွန်ရက်ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းလိုင်စင်	ဆက်သွယ်ရေးညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန
၆	အသုံးချဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း	အသုံးချဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းလိုင်စင်	ဆက်သွယ်ရေးညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန
၇	ဆိုင်ခန်းဖွင့်လှစ် ရောင်းချခြင်း	ဆိုင်ခန်းမှတ်ပုံတင်	သက်ဆိုင်ရာစည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီ (ဈေးများဌာန)
၈	အသေးစား၊ အငယ်စား နှင့်အလတ်စားစီးပွားရေး	အသေးစား၊ အငယ်စား နှင့်အလတ်စားစီးပွားရေး	သက်ဆိုင်ရာဌာနများ

စဉ်	လုပ်ငန်းပုံစံ	အမျိုးအစား	တာဝန်ခံဌာန/အဖွဲ့အစည်း
	လုပ်ငန်းများ	လုပ်ငန်းများ အေဂျင်စီနှင့် ဒေသတွင်း MSME အေဂျင်စီ ၊ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများ၊ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၊ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသ ကြီးအစိုးရစသည်တို့မှ ခွင့်ပြုထားသောလုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်များ၊ လိုင်စင်များ	
၉	ပို့ကုန်သွင်းကုန်လုပ်ငန်း	ပို့ကုန်သွင်းကုန် လုပ်ငန်း ရှင်မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် စီးပွားရေးအကျိုးဆောင်မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် လက်လီလက်ကား ရောင်းချခွင့်မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် ယမကာတင်သွင်းခွင့်မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် ပို့ကုန်လိုင်စင် သွင်းကုန်လိုင်စင် ပင်ရင်းနှိုင်ငံသက်သေခံလက်မှတ်	ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအပေါ် လွှမ်းမိုးသောဥပဒေများ စာရင်း

စဉ်	စီမံခန့်ခွဲသည့် ဝန်ကြီးဌာန/ အဖွဲ့အစည်း	ဥပဒေ/လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအမည်	ကုန်ပစ္စည်း အမျိုးအစား
ကုန်စည်များ			
၁	အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါး ကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာန	အမျိုးသားအစားအသောက်ဥပဒေ ၁၉၉၇ ၊ အမျိုးသားအစားအသောက်ကိုပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ၂၀၁၃	အစားအသောက်နှင့် စားသောက်ကုန်
၂	အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါး ကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာန	အမျိုးသားဆေးဝါးဥပဒေ ၁၉၉၂ ၊ အမျိုးသားဆေးဝါးဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ၂၀၁၈	ဆေးဝါး
၃	အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါး ကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာန	မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများ ထိန်းချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အမိန့် ၂၀၀၃	ဆေးဝါး
၄	အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါး ကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာန	အလှကုန်ပစ္စည်းဆိုင်ရာအမိန့် ၂၀၁၀	အလှကုန်ပစ္စည်း
၅	အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါး ကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာန	မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေသော ဆေးဝါးများဆိုင်ရာဥပဒေ ၁၉၉၃	မူးယစ်ဆေးဝါး
၆	တိုင်းရင်းဆေးပညာဦးစီးဌာန	တိုင်းရင်းဆေးဝါးဥပဒေ ၁၉၉၆	တိုင်းရင်းဆေးဝါး
၇	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန	ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေ ၂၀၁၆	ပိုးသတ်ဆေး
၈	စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန	အပင်မျိုးသစ်အကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေ ၂၀၁၇	အပင်များ
၉	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန	အပင်ပိုးမွှားကာကွယ်သည့်ဥပဒေ ၁၉၉၃	အပင်နှင့် အပင်ထွက်ကုန်များ
၁၀	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန	မြေဩဇာဥပဒေ ၂၀၀၂ ၊ မြေဩဇာဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ၂၀၁၅	ဓာတ်မြေဩဇာ
၁၁	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန	မျိုးစေ့ဥပဒေ ၂၀၁၁ ၊ မျိုးစေ့ဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ၂၀၁၅ ၊ မျိုးစေ့ဥပဒေဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ၆/၂၀၁၆	မျိုးစေ့များ
၁၂	မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန	တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဥပဒေ ၁၉၉၃	တိရစ္ဆာန်နှင့် တိရစ္ဆာန်ထွက် ပစ္စည်းများ၊ တိရစ္ဆာန် ဆေးဝါး၊ ခွေးစာနှင့် ကြောင်စာများ
၁၃	ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာန	ဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်း	
၁၄	ရေးဟောင်းသူတေသနနှင့် အမျိုးသားပြတိုက်ဦးစီးဌာန	ဘာသာရေးစာအုပ်များ၊ ဘာသာရေး ရုပ်တုများ	

စဉ်	စီမံခန့်ခွဲသည့် ဝန်ကြီးဌာန/ အဖွဲ့အစည်း	ဥပဒေ/လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအမည်	ကုန်ပစ္စည်း အမျိုးအစား
၁၅	ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန	စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၁၈/၂၀၁၅) (ပိုင်) စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၃၈/၂၀၂၀) (အရက်)	အရက်နှင့် ပိုင်
ကုန်ပစ္စည်းအညွှန်းအမှတ်အသားတပ်ဆင်ခြင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ			
၁၆	စားသုံးသူရေးရာဦးစီးဌာန	စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေး	စားသောက်ကုန်
၁၇	အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါး ကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာန	အလှကုန်အော်ဒါ	အလှကုန်
၁၈	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန	မြေဩဇာဥပဒေ ၂၀၀၂ ၊ မြေဩဇာဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ၂၀၁၅	ဓာတ်မြေဩဇာ
၁၉	အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါး ကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာန	အမျိုးသားဆေးဝါးဥပဒေ ၁၉၉၂ ၊ အမျိုးသားဆေးဝါးဥပဒေကိုပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ ၂၀၁၈	ဆေးဝါး
ဝန်ဆောင်မှု			
၂၀	ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာန	ရုပ်မြင်သံကြားနှင့်ဗီဒီယိုဥပဒေ ၁၉၉၆	ရုပ်ရှင်များ
၂၁	ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာန	ရုပ်ရှင်ဥပဒေ ၁၉၉၆	ရုပ်ရှင်များ
		ပြည်ပအလုပ်အကိုင်များနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ဥပဒေ	
၂၂	အခြေခံပညာဦးစီးဌာန	ဘာသာရပ်သင်ကိုယ်ပိုင်သင်တန်းဥပဒေ	သင်ကြားမှု
၂၃	အလုပ်သမားဦးစီးဌာန	အလုပ်အကိုင်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဥပဒေ	ကျွမ်းကျင်လုပ်သား
၂၄	ကုသရေးဦးစီးဌာန	ပုဂ္ဂလိကကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ	ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု
၂၅	ပို့ဆောင်ရေးဦးစီးဌာန	ဘက်စုံပို့ဆောင်ရေးဥပဒေ ကုန်းလမ်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများဥပဒေ	သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

E-Commerce အရောင်းအဝယ်များ ပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုသည့်ပဋိညာဉ်နမူနာပုံစံများ

ပုံစံ (၁)

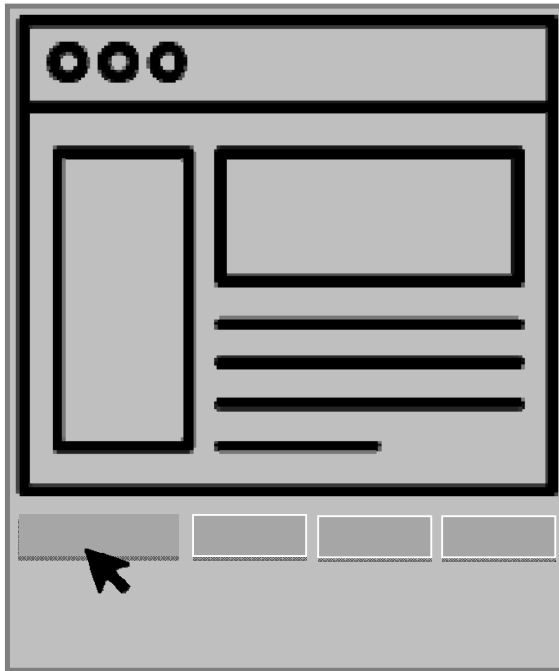
Click-Wrap သို့မဟုတ် Click-Through သို့မဟုတ် Web-Wrap ပဋိညာဉ်ပုံစံ

ပဋိညာဉ်ပါစည်းမျဉ်း၊သတ်မှတ်ချက်များ (Terms and Conditions)ကို Website သို့မဟုတ် WebPage တွင် တစ်ပါတည်းရေးသားထားပြီး စားသုံးသူက ရွေးချယ်နိုင်သည့် အောက်ပါ Tick Box များ ထည့်သွင်းပေးသည့် ပဋိညာဉ်ပုံစံ ဖြစ်ပါသည် -

- (၁) သဘောတူပါသည် Tick Box (“I agree” Tick Box) သို့မဟုတ် အလားတူအဓိပ္ပာယ်ရသော Tick Box
- (၂) သဘောမတူပါ Tick Box (“I decline” Tick Box) သို့မဟုတ် အလားတူအဓိပ္ပာယ်ရသော Tick Box
- (၃) ပဋိညာဉ်ပါအချက်များကို ဖတ်ပြီးပါပြီ Tick Box (“I have read the terms and conditions” Tick Box) သို့မဟုတ် အလားတူ အဓိပ္ပာယ်ရသော Tick Box

Browse-warp ပဋိညာဉ်ပုံစံ

ပဋိညာဉ်ပါ စည်းမျဉ်း၊ သတ်မှတ်ချက်များ (Terms and Conditions)ကို တိုက်ရိုက်ဖော်ပြထားခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ Home Page သို့မဟုတ် Website ကို ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုနိုင်သည့် အကြောင်းအရာများကို Hyperlink ကို Click လုပ်ခြင်းဖြင့် အသေးစိတ်ကြည့်ရှုနိုင်သည့်ပုံစံ ဖြစ်ပါသည်။

ပဋိညာဉ်ပြုရန် ပြင်ဆင်ဆဲကာလအဆင့်များ၏ နမူနာပုံစံ

အီလက်ထရောနစ်နည်းပညာဖြင့် ပဋိညာဉ်ပြုရာတွင် ပါဝင်သည့်အဆင့် (၃) ဆင့်အား ဇယား ၁ နှင့် ပုံ ၁ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား - ၁ - ပဋိညာဉ်ပြုရန်အဆင့်များအား ပြသခြင်း

အဆင့်	ပဋိညာဉ်တွင် ပါဝင်ရမည့် အကြောင်းအရာ	ပဋိညာဉ် တွင် ပါဝင်သူ များ (ရောင်းသူ/ ဝယ်သူ)	လုပ်ဆောင်ချက်	သရုပ်ပြပုံ
၁	ဝယ်ယူရန်ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	ရောင်းသူ	ဝက်ဘ်ဆိုဒ်တွင် ကုန်စည်များအား ပြသခြင်းနှင့် မှာယူမှုကို လက်ခံနိုင်မည့် အခြေအနေများအား ဖော်ပြထားခြင်း	
၂	ဝယ်ယူလိုကြောင်း ပြသခြင်း	ဝယ်သူ	ကုန်စည်အား ဝယ်ယူလိုကြောင်း ကမ်းလှမ်းရန် ခလုတ်ကိုနှိပ်ခြင်း	
၃	လက်ခံခြင်း	ရောင်းသူ	ဝယ်ယူလိုသူ၏ ကမ်းလှမ်းခြင်းကို လက်ခံခြင်း၊ ပဋိညာဉ်တွင် ထည့်သွင်းမည့်ငွေပေးချေမှုနှင့် ပေးပို့ခြင်းပုံစံများကို ဝယ်သူနှင့်ဆွေးနွေးခြင်း	

ပုံ - ၂။ ပစ္စည်းအားလုံးလုပ်ငန်းစဉ်များအား ပြသခြင်း

